

Moyer, Haywood in Pettibone.

17. feb. 1906 — 17. feb. 1907.

Razrednozavedni ameriški proletarijat se spominja teh dnuj žalostne obletnice. Uradnik zap. delavske organizacije Western Federation of Miners, Chas. Moyer, William D. Haywood in George Pettibone so bili 16. februarja 1906 še svobodni možje — a drugi dan, dne 17. feb. napadla jih je oborožena sila — orodje krute Mine Owners Association — in jih vklejane v težke okove odpeljala od njih žen in otrok daleč čez mejo v drugo državo. Kruta sila podivjanega kapitalizma jih je palmila za železno omrežje — vrgla jih je v ječo.

Letošnji 17. februar je od tistega časa začrtal jedno leto. Kratka doba v brezskrbnem vsakdanjem življenju — toda dolga, dolga doba za Moyera, Haywooda in Pettiboneja. Kaj so te nedolžne žrtve v tem letu pretrpele, tega naše pero ne popiše. Mislite si moža, ki čuti s tisoči in tisoči svojih trpečih bratov; ki ima najlepše načrte olajšati trpljenje tem svojim bratom; ki ima polne roke dela za izvršitev teh načrtov — tu pa pride človek — kruti pes — zveže mu roke v sredi dela in ga zapre v oddaljeno temnico, kjer je odtrgan od svojih dragih — brez vse moči — živ mrtič. To je Haywood. To sta njegova sodruga.

Kaj so pa zakrivali sodrugi Moyer, Haywood in Pettibone? Zakaj zdihujejo že eno leto v ječi?

— 30. decembra 1905 je v Caldwellu, Idaho, bomba raztrgala Frank Steunenberg, bivšega guvernerja imenovane države. Umor je še danes misterija.

Par tednov po umoru se pa oglasi Frank Gooding, sedanjí guverner v Idaho, in naznani, da je našel morilce. Detektiv Pinkerton je baje izvolil, da so uradniki W. F. of M., predsednik Ch. Moyer, tajnik W. D. Haywood in bivši član odbora G. Pettibone v Denverju, Colo., v zvezi s tem umorom. Najeli so baje morilca, da je izvršil grozni čin. Pinkerton je bil tem obveščen od Harry Orchard in Jim McPartlanda, ktera sta tajna detektiva v službi trusta Mine Owners' Association. Orchard je prvi izpovedal, da je Steunenberg usmrtil neki Steve Adams in sicer na povelje — Moyerja itd. Guverner Gooding je to diabelsko ovadbo takoj naznanil "tovarišu" Jesse McDonaldu, guvernerju države Colorado.

Kdo pa so ti ljudje, ki so obdolžili uradnike W. F. of M. umora?

Orchard in McPartland sta — kakor rečeno — detektiva lastnikov rudnikov na zapadu, kateri so združeni v jeden veliki trust: Mine Owners' Association. Oba sama sta morilca. Orchard je vsaj trdil, da je izvršil že 26 umorov. Steve Adams je bivši član W. F. of M. in krvočeden človek. On je na sumu, da je že pred dvema letoma ubil dva rudarja v Wallace, Idaho. In guvernerja Gooding in McDonald, kdo sta? Kapitalista, tifana prve vrste in največja sovražnika zapadne rudarske organizacije! Bila sta tudi nasprotnika umorjenega Steunberga. Steunenberg se je svoje čase v političnem življenju bolj ogibal kapitalistične komande; bil je tudi nekoliko naklonjen rudarski uniji. Odtod sovraštvo! Odtod komplot — komplot največje besiljalnosti, ki je v bistvu atentat na vesoljno delavstvo na zapadu.

Moyer, Haywood in Pettibone niso v svojem življenju nikdar občevali s pokojnim Steunenbergom; da, niti poznali ga niso osebno. Od kod torej povod, da bi ga oni umorili? Orchard, McPartland, Gooding, McDonald in za njimi vsa kapitalistična banda iz zapada ima na vesti ta umor.

Jasno je kot beli dan, da je Mine Owners' Ass'n po svojih krutih psihi (Orchard) najela onega Adamsa, da je umoril Steunberga, in potem ta umor obesila na vrat uradnikom Western Federation of Miners. Na ta način je hotela uničiti dve nasprotni stranki: Steunberga in vrhovne uradnike zapadne rudarske unije, ktere sovraži iz dna duše.

Dalje: Kruta Mine Owners' Association je s pomočjo Goodinga in McDonalda aretirala Moyera, Haywooda in Pettiboneja brez vsake obtožbe, brez najmanjšega sodnijskega dovoljenja. V temni noči dne 17. feb. 1906 je prav po turško vlonila v njih domove, ter jih iztrgala iz rok njih žen in otrok. Uklejane je naložila na poseben vlak ter jih proti zakonu odpeljala daleč v državo Idaho, kjer so bili vrženi v ječo. To nepostavno in barbaro početje pove dosti. Kapitalistični zarotniki so dobro čutili, da v Denverju, Colo., pred očmi organiziranih rudarjev ne morejo pestiti svojih žrtve. To pove tudi, da so se jih zarotniki polastili s silo, ker niso imeli postavnih dokazov — da so Moyer, Haywood in Pettibone nedolžni, nedolžni!

Kaj pa pravi vesoljno ameriško delavstvo? O — odgovor, ki ga je dal proletarijat, je gromovit. Silni protest od pacifiškega do atlantskega oceana, od severa do juga, ki se glasi ravno te dni, je oplašil krvoloke na zapadu. Tega se niso nadejali. Radi bi že začeli z obravnavo, radi bi ajetnike spravili na vešala — a tta milijonska armada medznih sužnjev, ki pazno motri ječo v Boise, Idaho, ta jih skrbi. Zares: odpor ameriških delavcev je velikanski. V zgodovini Združenih držav se ni bilo kaj takega opaziti. In smelo smemo reči: ko bi delavci molčali, Moyer, Haywood in Pettibone bi bili že zdavno — mrtiči.

"Glas Svobode", kot vsi ostali delavski listi v Zdr. državah, je danes storil svojo dolžnost: obletnici trpljenja naših treh sodrugov je posvetil malo več prostora. Ta pretresljiva drama, ki je zgodovinskega pomena, mora zanimati vsacega slovenskega delavca, zlasti one v Minnesoti in drugod po zapadu, kateri so člani Western Federation of Miners.

In ko napoči 5. marec, ko se prične Moyer-Haywood proces — takrat se prične tudi doba demonstacije. Vstati mora vesoljni ameriški proletarijat in vreči bombo — svoj grmeči glas — v dvorano okrožnega sodišča v Boise, Idaho. Ne zaostajte takrat tudi vi, dragi slovenski delavci. Pridružite se tovarišem po stanu in krepko protestirajte proti kapitalističnim morilcem. V združenju je velikanska, nedogledna moč — in ravno ta delavska moč bode — upamo vsaj — priborila Moyera, Haywooda in Pettiboneju zopet zlato svobodo.

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sam producira.

Iz La Salle, Ill.

Good bye Tone!

Častiti slovenski duhovščini in vsem brumnim, sočutim dušicam naznanjamo pretužno vest, da se je našemu preljubljenemu Rev. Tonetu Podgoršku dopadlo, zginiti brez slovesa! Vzela ga je noč dne 11. februarja anno Domini 1907.

Naša srca so vsledprebridke izgube vsa potrtal

Priporočamo ga vsem bacikom in bacam v blag spomin

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Ruski car je potrdil razsodbo vojnega sodišča, katero je podal-mirala Nebogatova obsodilo na 10 letno ječo radi predaje njegovega brodovja Japoncem.

— Guverner v Penci, S. Aleksandrowski, je bil usmrten dne 7. t. m. Napadalec je pobegnil, a po dveh letih slednjč, teško ranjen, prijet. Kmalu potem je napadalec umrl v bolnici. Guverner je bil pred leti udeležen pri velikih sleparijah, ki pa njegovi karijeri niso prav nič škodovali.

FRANCOSKO.

— V francoski poslanski zbornici so socialisti naperili boj proti ruskemu finančnemu gospodarstvu. Zahtevali so, da naj bo vobodo francoski denarni trg ruskim posojilom zaprt; kajti z denarnimi posojili, ki jih dobi ruska vlada v inozemstvu, se zatira rusko ljudstvo in onemogočajo njegove opravilne zahteye. Posebno ostro je proti ruskepu terorizmu nastopal francoski sodrug Jaures.

NEMČIJA.

— Nemška vlada izgnala je iz države vse inozemce, ki so socialistične državnozborske kandidate kakorže kolí podpirali pri zadnji volilni borbi. To svojo ravnanje utemeljujejo blazirani klijoti pri vladi tako-le: Ljudje, ki uživajo gostoljubnost nemške države, a so ob-jednem sovražniki monarhije in obstojčnega reda (?), — so kršili stem, da so podpirali socialiste, najprimitivnejša načča dostojnosti in lepih seg! — Imenitno, kaj vse imajo vladni nemški Mlaci za "dostojnost" in "lepe sege"!

SRBIJA.

— Jurij Kristić, 18letni nezakonski sin pokojnega srbskega kralja Milana, je te dni komaj ušel smrti. V Carigradu, kjer živi s svojo materjo in nekdanjo Milanovo ljubico Artemidžjo Kristić, napadel ga je nenadoma na ulici nepoznan mož in mu zasadil nož v prsa. Sunek pa ni imel uspeha, ker je nož zadrl ob debel žepni robec in le kožo neznatno ranil. Tudi njegova mati je bila že večkrat napadena. Po žalostnem koncu kralj Aleksandra iz rodu Obrenovičev in kraljice Drage so pristaši Obrenovičev hoteli posaditi na srbski prestol Jarja Kristića. Brezdomno je nameravani zavrtni napad na Kristića v zvezi s sedajno krizo v Srbiji in z bližnjim padcem dinastije Karađorjevičev. Po mnenju pristašev hiše Obrenovičev je Kristić jedini pretendent, ki je poklican zavzeti srbski prestol po sedajnem kralju Petru.

JAPONSKO.

Japonski poslanik Kurino v Parizu označil je z vsó odločnostjo poročila o preteči vojni nevarnosti med Združenimi državami in

Japonsko kot izmišljotine razgretih možganov. Tudi ni res, da bi Japonska stavila Ameriki radi kalifornijskega šolskega uprašanja ultimatum. Japonci so nasprotno popolnoma zadovoljni s stališčem ameriške vlade v tej zadevi in računajo na prijateljsko rešitev šolskega uprašanja.

Ameriške vesti.

Delavske žrtve.

— Pretečeni teden je eksplozivno raztopljeno jeklo v plavzu stv. i Carnegiejeve jeklene kompanije v Homesteadu. Delavci so bili ravno pri tem, da bi vili tekočo kovino v formo, ko je eksplozija nastala. Jeklena tekočina se je razletela na vse strani. Več delavcev je bilo teško ranjenih. Najbrž se je v formi nahajala voda, kar je razstrelbo povzročilo.

— Pri nesreči na Chicago Great Western železnici so bile dne 7. t. m. pri German Valley ubite štiri osebe, 25 pa ranjenih.

Poljak obešen.

V okrajni jetnišnici v Newarku je bil zadnji petek dne 8. t. m. obešen Poljak Franc Banuzik, ki je bil obsojen radi umora. Banuzik je stanoval pri Tomažu Hoffu v Bloomfieldu in se zaljubil v njegovo ženo. Da bi jo mogel poročiti, je sklenil Hoffa odstraniti. To je storil na zelo prekanjem način. Najprej je Hoffa napajal po raznih gostinah in ga popolnoma opijanal. Ko sta se vračala večer domov, udaril ga je Banuzik s tako silo po glavi, da se je mrtev zgrudil na tla. Nato ga je zavlekel na bližnji železniški tir ter položil poleg njegove ročni kovčeg. Kmalu nato pridrdrajoči vlak je mrtvo truplo Tomaža Hoffa popolnoma razmesaril. Nikdo bi ne vedel za zločin, ako bi Banuzikova strast napram Hoffovi ženi ne vzbudila pri oblastnih sumnje. Banuzik je bil prijet in je hudo delstvo končno priznal.

Pobožni linčarji.

Množica podivjanih ljudi je naskočila ječe v Charles City, Ia., razbila vrata in se polastila nekega Jamesa Cullena, ki je umoril svojo ženo in 18letnega pastorka, ter ga vlekla na nek most. Tamkaj so linčarji najprej pobožno molili, potem bolj mrtvega ko živega morilca obesili.

Umrljivost na Panami.

Zdravstveni uradnik Gorgas v Panami poroča, da je bilo v decembru med 8200 belimi na prekopu 8 smrtnih slučajev; v pretečenem letu jih je izmed vsakih tisoč umrlo 11. Med belimi je 6000 Amerikancev, in sicer 800 žensk in otrok, drugi so moški. Od Amerikancev ni nikdo umrl.

Novi Kingston.

Po zadnjem potresu porušeno mesto Kingston na otoku Jamaiki se bo na prejšnjem kraju zopet zgradilo. Angleški nadškof v Zahodni Indiji (Centralni Ameriki) lord Dr. Nuttall je poklical v življenje odbor, ki naj izvrši glede zopetne zgradbe mesta predlagane načrte. Odbor je pred kratkem imel sejo, na katerej se je sklenilo, naprositi vlado v Londonu za \$5,000,000 posojila na najnižje obresti in ki se izplača v 20 letih nazaj. Dr. Nuttall se bo sam odpravil na Angleško ter osebno prosil ministerkega predsednika Campbell-Bannermana in državnega zakladničarja Asquitha, da naj uporabita v parlamentu ves svoj vpliv v svrhu dovoljenja omenjenega posojila.

Iz delavskih krogov.

— Brezposelni delavci v Chicagu se mmože vsake dan bolj. Delavski posredovalni uradi so polni ljudi. V jednej takej posredovalnici je minoči pondeljek prosilo do tisoč mož za delo. Med temi jih je bilo 60 odstotkov, ki imajo družine in otroke. Toda izmed tisoč prosilcev je bilo vposelnih le 50 oseb in to le s začasnim delom.

— Veliki štrajke grozi na obzorju. V službenci Western Telegraph Co. nameravajo štrajkati za večjo mezdlo. Ako se vse dotične unije izrečejo za štrajk, potem bo 15,000 mož okloščilo delo se te dni.

— V Rusiji se vrše volitve za durno. V mnogih pokrajinah zmagujejo socialisti in razni radikali, ki so naklonjeni delavstvu. V Petrogradu so prodrli socialisti skupno s ustavnimi demokrati.

— "Appeal to Reason" v Girardu, Kas., izda ta teden "Kidnaping Anniversary Edition", t. j. obletno številko o ujetništvu Moyera, Haywooda in Pettiboneja. Ta številka se je natisnila v tri milijon iztisih. Do 9. februarja je došlo naročil za 2,009,955 iztisov. Coloradski kapitalisti, katerim je ta list trn v peti, so hujskali glavni poštni urad v Washingtonu, da mu naj vzame second class matter za to številko. Ako bi se to zgodilo, potem bi moral "Appeal to Reason" za svojo "Anniversary Edition" plačati \$5000 poštnine. Toda gorla želja coloradskih tiranov se ni izpolnila. "Appeal to Reason" je najbolj razširjen socialistični list v Ameriki. Do danes ima 274,388 naročnikov.

— Pri zadnjih državnih volitvah v Nemčiji so socialisti ohranili 43 mandatov. Stranka je bila v mnogih krajih porazena vsled nezasišenege pritiska nasprotnih nazadnjaških strank. Vendar se je pa število socialističnih volilcev pomnožilo in sicer za celih 248,000 glasov. Vseh socialističnih glasov je bilo oddanih 3,257,000.

Veselica društva "Slovenija".

Velika prepustna maskaradna veselica društva "Slovenija" v Chicagu, ki se je vršila zadnjo soboto dne 9. t. m., je nad vse krasno uspela. Velika Narodna dvorana je bila natlačena polna. Nekatere maske so bile res originalne, zlasti ona, ki je predočevala izgnanega francoskega farja. Ta je dobil prvo nagrado (moško). — lep otoman. Prvo žensko nagrado pa je dobila ruska revolucionarka. Tudi ostale maske so bile jako dobro pogojene in svoje vloge izborno predstavljale, tako da bi vse zaslužile nagrado. Samo ob sebi umevno, da je bil tudi finančni uspeh veselice pri tako mnogobrojni udeležbi zadovoljiv.

Pozor, sodrugi!

Kakor vsi drugi socialistični listi, opravičen je tudi "Glas Svobode" pobirati darove za Haywoodov obrambni sklad (Haywood defense fund). Dan obravnave se bliža in naši bratje: Moyer, Haywood in Pettibone potrebujejo gnotne pomoči za dobre odvetnike itd., da se jih reši nasilne smrti, s katero jim zagajajo kapitalisti in v njih službi ameriška justica. Sodrugi, delavci! Vsak najmanjši denarni znesek je dobrodošel. Pošljite darove direktno na upravnistvo "Glas Svobode" in od tukaj se skupna svota odpošlje v Denver, Colo. Imena darovalcev in dotični zneski bodo izkazani v našem listu. Torej na delo!

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

PRVI DEL.

(Nadaljevanje.)

IV.

Počasi je devinski vladar nadaljeval svojo pot. Preganjal si je dolgočas s tem, da je žvižgal ali pel in se igral s svojo železno palico, toda kmalu se je tega naveličal. Obšla so ga resnejše misli in začel je ugibati o svojem početju, o svojem prepričanju z bivšim varuhom, o prodaji svojih vladarskih pravic in o sklepu, iznebiti se svoje prave žene.

Sam je uvideval, da je njegovo ravnanje dostikrat brezsmiselno.

"Kako sem vendar bedast," je govoril sam sebi. "Na eni strani prodam oglejskemu patrijarhu najvažnejše svoje vladarske pravice, v času ko steza patrijarh, avstrijski vojvoda in istrski mejni grof svoje roke po mojem ozemlju in proti moji neodvisnosti največja nevarnost; na drugi strani pa izživim patrijarha in papeža s tem, da dajem zavetišča in varstva vsem mogočim krivovercem, čeprav to hule in kanoni strogo prepovedujejo. Ej, ko bi bili moji sosede hrabrejši možje, bi me prav hitro naglani. Ali paziti bo treba. Patrijarh se ne pritožuje brez vzroka, da se širi krivoverstvo po Furlaniji in po Krasu. Ljudje sovražijo duhovnike in zaničujejo cerkev. In ker jim grajščaki pri tem ne delajo ovir, zato plamti patrijarh jeze in sovraštva do plemstva."

Zlasti dolgo je razmišljeval devinski vladar o spletkah oglejskega patrijarha proti domačemu plemstvu.

"Kar je še domačega plemstva, vse bodo iztrebili ti tuji," je govoril Juri sam pri sebi. "Patrijarhi v Gradežu so naši prijatelji, patrijarhi v Ogleju so naši sovražniki; patrijarhi v Gradežu se oklepajo domačinov, patrijarhi v Ogleju uničujejo domačine."

Jurju se je izvil iz prsi bolesten vzdih; misel na propadanje domačega plemstva ga je vedno potrla.

"Odkar so cesarji dobili oblast nad Oglejem v roke, od tedaj silijo Nemci od vseh strani v naše pokrajine. Patrijarhi so Nemci in morda ne bo nikdar več na oglejskem prestolu sedel domačin. Gradovi prehajajo drug za drugim v nemške roke in mogočno se širi veljava tujega plemstva, veljava domačega pa propada. In s tem tujim plemstvom raste tudi bogastvo in moč cerkve. Duhovščina se peha samo za denarjem in za oblastjo; za duše, za vzgojo ljudstva se nihče ne meni."

Zamišljeno je nadaljeval Juri svojo pot.

"Morda je pa to še dobro in koristno. Morda uniči duhovščina s svojim početjem cerkev samo. Kdo naj veruje, da je cerkev božja ustanova, ko so njeni služabniki satanskega značaja; kdo naj veruje, da uči cerkev resnico, ko se poslužuje njeni služabniki najgrjnjih laži; kdo naj veruje, da so duhovniki oznanjevalci vere ljubezni, ko more kakor zaslednica kreposti in krščanske npravnosti, ko žive duhovniki razuzdano, ko so božje hiše postale hrami nečistosti in templji nezmernosti. Ah, ko bi mogel, jaz bi jim posvetil tako, da bi ves svet stmel in se mi obkudovanja klanjal. Ah, cerkveno prokletstvo je moč, kateri ne more klinovati niti rimskocerkniški cesar. Če me cerkev prekolne, me zapuste moji podaniki, grajščaki in mestjani in celo kmetje. Niti en človek bi mi ne ostal zvest. In povrhu je moja dežela majhna in nerodovitna; razbojniki in beraški menihi pobere vse, da ljudem še za živč ne ostane. Ali naj mi ti izstradani reveži pomorejo? Ali se smem zanašati na plemenitase, ki so name ljubostumni in me sovražijo, ker sem edini velikaš, ki si je ohranil neodvisnost? Patrijarh in avstrijski vojvoda, beneški državni mejni grof istrski, vi bi me radi upognili in vpregli v svoj jarem,

vsi bi me radi ponižali in naredili iz mene navadnega fevdnika. Ko bi me cerkev preklela in izobčila, bi vsi padli po meni in vsak bi napel skrajne sile, da me uniči."

Devinski vladar je dvignil glavo in se oziral naokrog, da vidi, kje da je. Zemlja je zaoklevala gosta megla, na nebu pa so se podili temni oblaki.

"Bliza se vihar," je mrmral Juri. "Oblaki napovedujejo grom in strelo v naravi; menihi z belimi palicami, ki se potikajo po mojem ozemlju, napovedujejo vihar meni. Treba bo, da pravočasno kaj ukrenem; samo da vidim svojo ljubico — pa pojdem na delo."

Počasi je nadaljeval Juri svojo pot, Lahna, komaj vidna zora na obrobih gora mu je pričala, da se že bliža dan. Pri posameznih hišah je tod in tam zagledal katkega človeka, ki se je ves začuden ozrl po skrivnostnem jezdecu ali pa prestrašen pobegnil pred njim v hišo, kajti razbojnikov je v onih časih kar mrgolelo po vseh teh pokrajinah.

Naenkrat se je Juri zganil in naglo zgrabil železno palico, ki je visela ob njegovem sedlu. Zaslislal je glas rogov in vpije: "Na volka! Udri volka!" Juri je spodbodel svojo Vihro in zdiral čez polja na stran, odkoder se je čulo klicanje. Presinilo ga je veselo upanje, da pobije volka, da se potem zmagošno pokloni plemenitim damam in vitežom in odjezdi nepoznan. Predstavljal si je ta triumf tako živo, da niti zapazil ni, da ni slišal lajanja psov. Podil je Vihro kar je mogel, a vsled megle ni bil v stanju presoditi, če jezdi po pravi poti.

Ustavil je Vihro, hoteč počakati, da se zopet oglase rogovi. V tem trenutku plane iz grmovja pošastna prikazen. "Medved je," je mislil Juri, in se s palico zapodil na žival. Žival se je tuleč hotela umakniti ali Juri jo je tako dobro zadel, da se je zgrudila na tla.

"Stoj — ti si pobil gosposki plen," je zakričal širokoplec mož, ki je zdaj stopil iz grmičevja in se grozeč s svojo sulico blizal Jurju. "Plačaj pet srebrnikov — če nečes, da ponesem razen volčje kože tudi tvojo kožo s seboj."

"Če nečes, da se ti zgodi kakor temu volku — glej, da izgineš," je jezno zakričal Juri in udaril po sulici, da je napadalec odletel iz rok. Mož je prestrašen kričal na pomoč in bežal čez polje, odkoder se je blizalo več jezdecov in se je slišalo vpitje gonjačev.

Juri se za to ni zmenil. Hotel je užiti svoj triumf in ponesti seboj kožo ubite živali. Stopil je s konja in se približal volku, v istem trenutku pa tudi strahoma obstal. Volčja glava je ležala na stran, iz volčje kože pa je gledal smrtnobled možki obraz.

Jurju je zastalo srce. Pobil je človeka, ki so ga bili zaščitili v volčje kože ga potem kakor zver podili po gozdih in plavanjah. Sklonil se je nad ranjenecem in zdaj spoznal ta obraz.

"Oton Vidal," je zaklical Juri, "ali me čuješ?"

Umirajoč pogled je zadel Jurja, blede ustne so se premikale ali niso bile zmožne govoriti.

Juri se je trudil, da pretrga šive, s katerimi je bil Oton Vidal zašit v volčjo kožo. Siromak se mu je smilil nad vse. Oton Vidal je bil znamenit pevec, ki so ga radi sprejemali na vseh graščinah na Furlanskem in na Goriškem in ki bi bil lahko prijeto živel na patrijarhovem dvoru, da ga ni ljubezen zapeljevala v najpredznejša polje-tja.

"Zdaj, plemenita gospa, bodele videli, kako znajo Vaši služabniki kaznovati človeka, ki se drzne dvomiti o Vaši nad vse vzvišeni kreposti. Hej, hlapi, položite pred našo plemenito gospo tako tega volka. To, gospa milostiva, je tista roka, ki je zapisala pesem o Vas, pesem o ljubezni, pesem, v kateri se je pevec drznil reči, da ga bodele morda vendar uslišali. V Trevizu se Vidala odrezal uho, ker je bil poslušal ljubavne besede omožene gospe, danes mu odroženo roko; mi-

slim, da bo zdaj dal slovo poeziji in ljubezni."

Tako se je čulo govoriti gospo-skega jezdeca, ki je jahal ob strani vitke dame in ki so ga spremljali njegovi hlapi.

Širokoustrni jezdec je bil zelo presenečen, da se njegovo povelje ni nemudoma izvršilo in ježno je začel kričati na svoje hlapce, kaj da to pomeni. Ko so ga ti opozorili na Jurja, je novič vzplamtela njegova jeza in mahaje z bičem je planil proti njemu. Juri je urno skočil na stran in s svojo železno palico udaril konja po nogah. Konj je hipoma padel in vrgel jezdeca raz sebe.

"Lopov, razbojnik," je kričal jezdec. "Prepsti te dam, da boš pod biči izdihnil svojo grešno dušo."

Juri je stopil jezdecu z nogo za vrat, da je ta mogel komaj še dihati in je dvignil palico.

"Če ne boš pokoren kakor pes, ti razbijem glavo," mu je zažugal in obrnivši se do hlapcev, ki so prihiteli, jih je osorno odpodil.

"Strahopetci," je zdaj zadonel ženski glas in dama, s katero je bil jezdec prej govoril, se je na svojem konju približala devinskemu vladarju. A komaj ga je zagledala, je že zadržala konja in prebledela tako, da je za trenotek izgineel ves čar njene nenavadne lepote. Tudi Juri je na prvi pogled spoznal Juto plemenito Marhland in se prezirljivo nasmehnil. Umaknil je nogo z jezdecvega vratu in poklonivši se prej nalahko, je rekel s sarkastičnim glasom:

"Kakor vidim, plemenita dama, kaznujete zdaj ljubavno poročbo že z največjo krutostjo. In časih se je govorilo, da sploh ne znate ljubavnih ponudb odklanjati."

Gospa Juta je jeze zatrepetala in bi bila Jurja najraje z bičem udarila po obrazu. Ali njegovo orlovsko oko ji je bilo vzelo vso moč in ves pogum. Roka ji je omahnila in zamahala je nekoliko, potem pa se malo nasmehnila in s koprničim glasom rekla:

"Mlad mož, Vi ste slabo obveščeni o meni, ako ne veste, da se pri enem lahko kruto nasčujem za to, kar drugemu rada dovolim."

Juri je čutil, da Juta namenoma prikriva svojim spremljevalcem, kdo da je on, kakor je tudi čutil, na kaj Juta namiguje, ali delal se je, kakor bi njenih besed ne razumel.

"Eno vem, milostiva gospa, da nikomur na svetu ni dovoljeno, delati s kristjanskim človekom kakor z divjo zverjo; in dalje vem, da ni vreden plemstva človek, ki pomaga uprizoriti tako sramoten lov na človeka."

Gospa Juta je čutila, da s svojo ljubeznivostjo ni ničesar opravila in da je Juri neče razumeti. A prikrila je svojo uzaljenost. Nasmehnila se je ošabno in zbadljivo zaklicala:

"Če pridete v Čedad in vidite lepo Katarino Zorano, vprašajte jo, kakšen je razloček med pevcem, ki obleče volčjo kožo, da se približi svoji dami, in pa med vladarjem treh grofov, ki se preobleče v rokodelskega pomočnika, da se prikupi navadnemu meščanskemu dekletu."

(Dalje pride.)

Nasi zastopniki.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.
Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.
Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.
Za Sandy in okolico, Utah: Frank Elts.
Za Cleveland, O.: A. Kužnik.
Za Colorado: Joe Debeve.
Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.
Za Roslyn, Wash.: A. Janaček.
Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.
Za Joliet, Ill.: M. Požek.
Za državo Kansas: Louis Kovač.
Za Clinton, Ind.: John Kolar.
Za Steelton, Pa.: Joe Majzelj.

IŠČEM svojega brata Franceta Prevc, ki je pred dvema mesecema odšel iz Clevelanda. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. — Rudolf Prevc, 3333 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

Kmetija.

Is stare domovine.

V.

(Nadaljevanje.)

Koncem 17. in v 18. stoletju se razvija novo gospodarstvo na kmetiji v Ameriki in v Evropi. Dasi kmeti naravoslovnih ved še ne poznajo, ali začelo se je svitati. Oči Thaeer, zdravnik (okolo l. 1800) uči med Nemci v večji knjigi kmetijstvo. Thünen (1782—1859) opozarja v svojih državnih spisih na važnost kmetije v narodnem gospodarstvu. Nekateri kralji in njih vlade odstranjujejo zapreke, ki se stavijo napredovanju v kmetijstvu. Več pametnejših kmetov živi, ki dajo dobre izglede. V 17. stoletju se vpelje saditev krompirja kot redni sadež. Koncem 17. stoletja se vpelje iz Španskega rdeča detelja. (Neki Schubert jo je vpeljal in dobil od cesarja Jožefa II. plemstvo plemeniti Kleefeld.) Vpeljale so se tudi druge detelje: nemška, črna. Letna praha, pušča, je nehala, njihve so se uporabljale vsako leto tudi za pridelovanje detelj. Stem se je došlo dosti več klate. Živino se je moglo imeti večji del leta v hlevu. Živina je postala obilnejša, pomnožilo se je število iste. Dobre pasmi iste so nastajale, tudi boljše ovce z boljšo volno. Veliko več gnoja se je pridobivalo. Zdjaj so se tudi urinile: pesa, korenje, repa, med redne sadeže na njivi. Te so več sence delale in okopavati so se morale. Zemlja je stem pridobila, plevela ni bilo toliko in gnoj se je premešal. Zemlja je stem postala rodovitnejša. Zdjaj neha nadtriletno obdelovanje polja in menjava žita s travo, slednje ostane le še v močvirnatih krajih še nekaj časa, dokler se tudi isti ne izsušijo in zemlja v njih z umetnimi gnojili zboljša. Oralo se je prej 4—5 col globoko, zdaj pa 8—10 col globoko. Z globočjim oranjem se spravlja nova zemlja višje in se pomeša z že rabljeno, in tla se globlje zrahljajo. Trgovske rastline: tobak, hmelj, se začnejo saditi na njivah. Orodje se tudi zboljša. Posebno se spremeni plug. (Baileyski, Hohenheimski plug). Potem nastanejo plugi za ogrebanje, za skopavanje (Extraktoren). Zdjaj nastanejo razni poljedelski stroji za sejanje, okopavanje, kosnjo, mlačvo, za čiščenje žita, stikalnice, preše, mašine za pripravo surovega masla (Einschleuderungsmaschinen, Centrifugen, Separatoren), kateri stroji se vpeljejo tudi v manjša gospodarstva.

Začetkom 19. stoletja se vidi na Francozskem, Nemškem, da je kmet že toliko napredoval, kakor omikanejši in bogatejši veleposestnik. Po Napoleonovih vojskah (tepeni so bili Nemci in Avstrijci) so začeli šole snovati. To je po vsaki vojski. Vojska pokaže, kje so neumnosti. Ljudsko šolstvo se je začelo negovati, pa tudi kmetijske šole. Nastale so kmetijske družbe, ki še danes žive in ki so blagotvorno uplivalo. Sredi 19. stoletja se snujejo srednje in visoke šole za zemljiščno kulturo, in zraven posebno za kmetijske znanosti.

Tu nastopi veliki učitelj Justus Liebig (1803—1873). On se loti kmetijstva znanstveno, on ustanovi mineralno teorijo, o tem odkrije tajnosti živeza rastlin. On dokaže, da je treba rastlinam mineralnih snovi, stem razkrije vzroke pojmanja zemljišč. Liebig pokaže snovi gnojil in postavi gnojenje na znanstveno podlago, on uči poseči do umetnih gnojil, katerih se lahko napravi, kolikor se hoče, on kmete napoti, da izrabljajo ves živinski, ptičji gnoj, Guano od morskih ptič, kati, fosforite, apatite, in stem povzroči velikansko pomnožitev pridelkov na kmetiji. Liebig je tudi neposredno povzročitelj zboljšanja pasmi goveje živine, svinj, ovac, konj, ker je opozarjal na anatomijo, fiziologijo živalij, na to, kako so živali ustvarjene in kako v njih učinkuje jed in pijača, kako kemični procesi. On je tudi učil pripravljati posebno tečno hrano za živali. Križati se je začelo med hišnimi ži-

vali prav znanstveno, tako da se je dobilo iz mladičev, kar se je hotelo za posebno rabo. Tako so posebno angleški živinorejci izgajali najboljše pasmi pri govedi, bodisi za delo, bodisi za meso, ali pri svinjah za meso ali mast, pri konjih velikana in takozvane polnokrvne, ki zamorejo prestati vsako strapaco in so najhitrejši. Dames živinozdravniki in umni kmetovalci odpravljajo škodljivce od rastlin in živalij.

(Dalje prih.)

— V Rusiji so se rakrili velikanski škandali, ki jasno pričajo, kako gnije razmere in korupcija vlada med višjimi uradniki. Erik Lidval, bivši krojač, ki je dalj časa živel v New Yorku, se je v Ameriki marsikaj naučil, in ko je prišel domov na Rusko, je tudi dejansko pokazal, da ni bil zastoj v Ameriki in da je za kaj višjega rojen, kakor pa za krojača. Stopil je v zvezo z nekaterimi večjimi ameriškimi tvrdkami in razvijal doma na Ruskem tako rekelamo, da so se mu rojaki kar čudili. Zaslužil in opeharil je dosti, a tudi zapravlil dosti. Njegov nemirni duh ni mu dal obstanka nikjer. Vedno je kaj novega poskušal. Pri vsem tem pa je imel pasjo srečo. Vpeljal je na Ruskem tudi javne igralnice po ameriškem vzorcu in na ta način prišel v dotik z visokimi uradniki, katere je moral "pokupiti". Igralnice so mu nesle lepe dobičke. A zadovoljen še ni bil. Obogateti je hotel naenkrat. V eni svojih igralnic je spoznal pomožnega ministra za notrajne reči, G. Gurko-ta, in kmalu sta se ti dve "plemeniti" duši našli! Minister je naprej Lidvala "napumpal", potem pa sta se dogovorila o lepi in dobri kupčiji, ki bo gotovo vrgla lepe svote. Gurko je namreč priporočal Lidvala pri vladi za kontraktorja glede zalaganja žita in drugih živil po provincijah, kjer razsaja lakota. Lidval je dobival od vlade veliko svoto denarja v svrhu nakupa žita; a on ni nakupil prav nič, marveč je spravil denar in ga po bratovski delil s čednim ministrom. Prebivalstvo je stradalo, a nesramna sleparja sta se zahavalala! — Vsi ti škandali so sedaj prišli na dan. Na Ruskem, v absolutistični državi, morajo vladati pač lepe razmere, da se lahko take stvari dogajajo!

POZOR SLOVENC! V GARY, IND.

Čudež svetovne zgodovine in dmeriske podjetnosti.

Mesto Gary, kjer edino U. S. Steel Co. postavlja svoje tovarne s stroški \$75,000,000, bode imelo v 5 letih 400,000 prebivalcev.

Ako imate kaj podjetnosti, kupite lote tamkaj. Storite to takoj in od edine kompanije, ki še prodaje lote. Pridite k meni v pisarno in ogledat si bomo šli kraj osebno. Sedaj pozimi dela v Gary ljudi, kolikor jih pride. Poletni čas bode pa v tovarnah U. S. Steel Co. delo stalno do 40.000 delavcev in postavilo se bode tamkaj najmanj 10,000 hiš.

Cene lotov: \$250, \$350, \$500 do \$1500.

Kje bolje nakožiš denar, ko v zemljišču?

Nikjer na svetu! Pridi v pisarno ali pa piši, kedaj te je volja iti Gary pogledat. Uradne ure od 10—12 a. m.

Frank Gram

108 Dearborn st. (soba št. 702).
Chicago, Ill.
Generalni agent za Big Tree Real Estate Co.

ODPRTO PISMO SLOVENCEM.

Častitlivi zdravnik Dr. E. C. Collins M. I., New York.

Lepo se Vam zahvalim za Vašo zdravlilo. Vi ste me izdravili popolnoma. Ta prvokrat, ko sem jih vzela, sem poznala, da nujajo mojemu telesu. Za vsako bolezen se bodem na Vas obrnila. Prosim, proglasite to v slovenske liste, ker Vaše zdravlilo šb resnične, resnične!

Good-bye!

Marija Terlep,
Box 274, Forest City, Pa.

Lev Tolstoj: Moje verstvo.

Poslovenil Ivan Kaker.

(Nadaljevanje.)

V.

Tako razlaga Kristusove nauke Janez Zlatoust, ne pove pa, kakšni nagibi vodijo tega drugega, ko sodi hudobneže. Kaj pa, če bi bil ta sam hudoben, in bi vrgel v ječo dobre ljudi?

Nadalje razlaga Janez Zlatoust: "Obrni te primere na postavo: tisti, ki zapoveduje izdreti oko za oko, uklepa s tem strahom dušo brezbožneža kot s kakim železjem, in je enak človeku, ki je one oborožene zvezal; kdor pa z ločence ne kaznuje, jim daje potuho in pogum, da so se bolj predrzni, tor je jednak tistemu, ki je razdelil med hudobneže meče in jih razposlal po mestu."

Če Janez Zlatoust postavo Kristusovo priznava, je prisiljen k upraskanju: "Kedo naj izdina oko in zob, kedo zapira v ječo?" — Ako bi imel ta posej tisti, ki zapoveduje izdreti oko in zob, torej Bog sam, potem bi bilo to prav; tako pa morajo to opravljati ljudje. Tem ljudem pa je rekel Sin božji, da tega ne smejo storiti. Bog je rekel: "Izdirajte oko za oko, zob za zob", in njegov sin pa pravi: "Ne delajte tega." Držati se je treba enega ali drugega: Janez Zlatoust in z njim vesoljna cerkev pripoznava zapoved "Očeta" t. j. zapoved Mozesovo, in zameta zapoved "Sina" t. j. Kristusovo, čegar nauki se navidezno (pa le navidezno!) drži; Kristus zameta postavo Mozesovo in daje svojo lastno. Za onega, ki veruje v Kristusa, je stvar popolnoma jasna: njemu Mozes ni nič mar, on veruje le na postavo Kristusovo in izpolnjuje isto. Za človeka, ki se drži postave Mozesove, pa tudi ni nikake nejasnosti. Judi imenujejo Kristusove besede prazne in verujejo na Mozeza. V dvomih in nasprotjih se bodo nahajali le tisti, ki hočejo živeti po postavi Mozesovi, sebi in drugim pa zatrjujejo, da verujejo postavi Kristusovi; — torej tisti, katere Kristus imenuje hlapce!

Mesto da bi verovali v eno od obeh, pa obe nazivljejo božji.

Kadar pa se upraskanje dotakne življenja samega, se ne priznava postava Kristusova, temveč Mozesova.

V tem krivem tolmačenju tiči strahoviti, grozni igrokaz hudega in teme z dobrimi, s svetlobo.

Sredi hebrejskega (judovskega) ljudstva, ki je bilo zamotano v neštevilna zunanja navodila in življenjska pravila, katera so mu dali Leviti pod predtvezo božjih postav in pri katerih vsakem se glasi: "In Bog je rekel Mozesu", — stopil je na pozorišče Kristus. Ne samo odnošaji človeka do Boga (njegove žrtve, prazniki, post), odnošaji človeštva med seboj (kot narodi, državljeni, družinski člani), tudi vse posameznosti osebnega življenja, obrežanje, urnivanje svojega telesa in orodja, obleka — vse je urejeno do najmanjših podrobnosti in proglašeno kot zapoved, kot postava božja. Kaj more napraviti človek, ne rečem Kristus kot Bog, temveč vsak drug prerok ali pa najnavadnejši učitelj, ako poučuje takšno ljudstvo, ne da bi se dotaknil one postave, ki je že uredila vse natančno do najneznatnejših podrobnosti? Kristus kakor vsi preroki izbire iz vsega tega, kar imajo ljudje za božjo postavu, le ono, kar je v resnici božja postava; on vzame glavno ali temeljno misel, vse drugo zavrne, in s to temeljno mislijo združi svoje razodetje glede večne postave. Ni potrebno uničiti vse, toda neizogibno se krši postava, ki se smatra v vseh rečeh za obvezilno; Kristus je to storil, in očita se mu, da je uničil ono, kar je veljalo za božjo postavu, in nakitega so ga krizali. Njegov nauk pa so ohranili njegovi učenci in ga prenesli na druge čase. Toda tudi v drugih krajih se izcimijo iz tega novega nauka ravno taki napačni pojmi, ravno take razlage in taka pojasni-

la; zopet se podtaknejo božjemu razodetju malenkostne, človeške izmišljotine, in namesto "Bog je rekel Mozesu" se pravi: "tako je naša in svetega Duha volja". In duh je zopet pokončan in zaduščen po mrtvi črki.**) Najbolj pa osupne, da je združen Kristusov nauk z vso ono "thoro" (pisano judovsko postavo), ki je Kristus ni mogel za vreči. To "thoro" imenujejo knjigo razodetja, knjigo resnice njegovega duha, t. j. svetega Duha, — in on se zanota sam v mrežah svojega razodetja. In ves njegov nauk postane mrtvečen in brezpomemben.

Zato se je po 1800 letih zvršila v meni ona tako čudna sprememba, da sem moral Kristušov nauk spoznati kot nekaj povsem novega.

Ne spoznati, ampak storiti sem ne rabil isto, kar so delali in še delajo vsi ljudje, ki iščejo Boga in njegove postave; najti resnično večno postavu izmed vsega onega, kar to ime nosi.

*) To se nanaša na cerkevne nauke oziroma na papeža, kateri te besede rabi, kadar govori kot "Kristusov namestnik" in razglasi kak nov nauk.

**) To se pravi: Prava, čista resnica se mora umakniti človeški o-skrbnosti in farizejstvu.

(Dalje prihodnjik.)

Perzijski šah.

O pokojnem perzijskem šahu se pripovedujejo marsikateri dogodbe. Na nekem evropskem dvoru je videl pri neki pojedini, niemu na čast prirejeni, že priletno kraljico obdano od velikega števila dam. Ta zbor dam ni nič kaj ugajal šahu Musaffer-Eddinu. Vprašal je kralja: "Ali je to tvoj harem? Bo že potreba ga malo presvečiti." Da se s tem ni priklupil starim damam, ni treba dostavljati. — V Londonu mu je bil predstavljen nekoč neki bogatin, o katerem so mu rekli, da je bogatejši od angleškega kralja. Šah tega ni mogel razumeti ter je rekel, da bi bilo prav, če bi se takega človeka prikrasilo za glavo. — Šah se je strašno bal nevihte. Na zadnjem obisku v Parizu si je ogledoval zbirke v Louvru. Kar izbruhne nevihta, in tresčilo je. To je tako preplašilo šaha, da je s svojim premostom tekel v svoje stanovanje. Pri tem je bil bled in ves se je tresel. — Jako so mu ugajali avtomobili, in na nekaterih poštinih cestah v Perziji se rabi avtomobil. V Parizu je kupil nekoč več bicikljev ter je prisilil najbolj debele člane svojega spremlstva, da so poskusili voziti se. Ker s o kar cepali po tleh, ko se ni niko izmed njih učil pre-j voziti, se je šah pri tem čudovito dobro zabaval. — Šah je bil jako neroden pri rabi vilice in nožev, kar je bilo včasih jako mučno visoki družbi na dvorih. — Gledé svojih sinov je pisal nekoč ravnatelju perzijske šole, da mu ni potreba delati izjem pri njegovih treh sinovih, marveč želi, da se ravna z njimi v šoli tako kot z drugimi otroki. — Na železnici je bil jako oprezen. Ni smela hitreje voziti kot teče kame-lar; posebno se je bal tunelov. Iz Perzije v Pariz se je vozil dva meseca. V Parizu je bil kupil klavir in avtomobil. Poprašan, katero mu bolj ugaja, je rekel: avtomobil. Zato, ker se z njim lahko hitro od-strani od klavirja. — Šah je rad delil miloščine, zato so reveži po velikih mestih kar oblegali hotele, kjer je prebival. — Vstajal je šah zjutraj ob 6. ob 8. je sprejemal mi-nistre, kosil je sam, popoldne se je sprehajal po vrtovih. V državni svet je bil priinahal večkrat kar v pantofljah in oblečen po domače. Vsak teden se je umil enkrat. Bal se je jako, da bi ga ne zastrupili; zato je bila kuhinja strogo nadzo-rovana. Jedel je kar s prsti. Doma se je skrival pred nevihto v kleti. — V haremu je imel 400 žensk. Zapusil je 4 sinove in 23 hčera. — Katero haremskih žensk na cesti gledati dlje časa, je velik zločin; pripeti se lahko, da takega predrz-neža obglavijo; pretepejo pa ga prav gotovo.

Novoletno voščilo.

Zupnik Dr. Mauring ga Igu pri Ljubljani, o katerem smo lansko leto poročali, da je bil obsojen pred deželnim sodiščem radi krive prisege, — je voščil svojim poslušalcem s prižnice veselo novo leto, tako-le: "Komur se je godilo letos slabo, mu želim, še slabše v novem letu. Kdor je izgubil letos eno oko, naj v novem letu zgubi še drugo! Vsa-kemu naj se v novem letu godi še hušje kakor doslej!" — Lep namestnik Kristušov je to! Kristus je bil poln dobrote in jedro njegovega nauka je bila ljubezen in usmilje-nost; odpušcal je onim, ki so ga preganjali, in celo svojim sovražni-kom ni naklad želel ničesar hudega. A kaj delajo sedaj oni, ki se po kri-vici imenujejo njegove naslednike in namestnike? Mesto ljubezni se-jejo sovraštvo, mesto miru prepri, mesto medsebojnega odpušcanja o-znanjujejo najgršo maščevalnost in v dno pekla bi radi spravili tiste, ki se jim nečejo v vseh rečeh ukloniti in si upajo imeti drugačne misli kakor oni. Če bi Kristus prišel vdrugič na svet, prav gotovo bi z bičem pognal iz božjih hramov da-našnje farizeje — takozvane svoje namestnike. Proti takšnemu zbes-nelomu popovstvu je jedino na me-stu neizprosno boj, dokler se ne iz-podli izpred oltarjev to ničvredno, hlapško zalego.

Prebivalstvo naše zemlje.

Prebivalstvo sveta se je tokom 10 let pomnožilo skupno za 63 milijonov glav. Posamezne države kažejo sledečo statistiko:

Prebivalcev je štela 1895:	
Rusija	125.000.000
Združene države	68.934.000
Nemčija	52.270.000
Japonsko	42.271.000
Velika Britanija ali An-glijsko (brez kolonij)	39.321.000
Francosko	38.459.000
Italija	31.296.000
Avstrija (brez Ogerske)	24.971.000
Hrvatske in Bosne	18.257.000
Španija	18.157.000
Leta 1905 pa	
Rusija	141.200.000
Združene države	83.148.000
Nemčija	60.605.000
Japonsko	47.075.000
Velika Britanija	43.221.000
Francosko	39.300.000
Italija	33.604.000
Avstrija	27.241.000
Ogersko	20.114.000
Špansko	18.900.000

Kitajsko tukaj ni upoštevano, ker ni natančnejših podatkov. Ta država je najbolj obljubljena dežela sveta in ima skoro eno četrtino vsega prebivalstva, kar ga je na svetu; Kitajsko šteje približno okrog 400 milijonov duš.

Ne trpite za reumatizmom.

Drgnite oteklo in bolne ude z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

in čudili se bodede radi hitre-ga ozdravljenja. — Rabil sem Vaš Pain Expeller 20 let dru-god in tukaj z izbornimi vspe-hi v slučajih reumatizma pre-hlajenja, boleznih v križu in sličnih pojavih. Sedaj ne morem biti brez njega.

Rev. H. W. Freytag, Hamel, Ill.
Na vsaki steklenici je naša varnostna znamka "sidro".

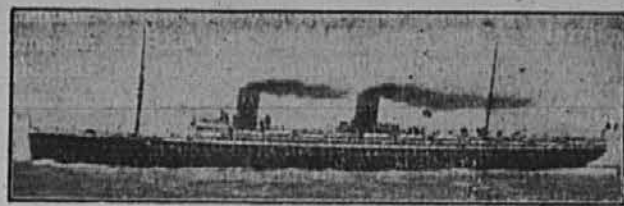
25 in 50 cent. v vseh lekarnah.
F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

ISČETA SE Mihael in Marija Videc (brat in sestra); prvi star 19, druga pa 23 let; doma iz Veli-cega Globočega štv. 16 pošta Krka. Dozvedno se nahaja Mihael Videc nekje v Clevelandu ali pa v okolici. — Če kdo rojakov ve za naslov e-nega ali drugega, naj ga blagovoli naznaniti Jakobu Cesar, Box 328, Toluca, Marshall Co., Ills. Stvar je zelo važna in velikega pomena.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York in Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se og-lasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Čistim stare obleke in izdelujem nove

po najnovjši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.

blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojem domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte
torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskr-buje vrednostne listine po celem svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestav-lja plačilne in druge pravne listine. Izterju-je dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki do-be čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

POZOR, SLOVANI!

AMERICAN EXPRESS COMPANY.

jamči Vam svojo glavnico \$500.000 za
varnost vsakega centa!

Razpošiljamo denar na vse strani sveta pod najbolj jugod-nimi pogoji. Za \$20.40 pošljemo 100 K avstrijskega de-narja z že VŠETEO POŠTNIINO-dociim plačate DRUGOD \$20.50

Odpošiljanje se izvrši točno in v najkrajšem času.

Očividno ste torej pri nas bolje postreženi kakor kjerkoli Poskusite samo enkrat, in prepričani smo, da se bode-te od tedaj naprej vedno le naše tvrdke posluševali.

Obrnite se na našega zastopnika.

M. V KONDA, 669 Loomis Str., CHICAGO.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.**"Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:**

za celo leto\$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10

za pol letakron 5

Naslov za dopise in pošiljave je
"Glas Svobode"

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Calumet, Mich., 10. febr.

Ker naš "Glasnik" o nas Sloven-
cih in Hrvatih, stanujočih tukaj na
Calumetu, dosledno molči naj mi
bo dovoljeno, da se oglašim jaz v
našem delavskem listu, da tudi šir-
ša javnost o nas kaj zve.

Splošno je znano, da Calumet ni
eno zadnjih mest, in zlasti še, kar
se tiče zaslužka. Dobro se godi tu-
kaj in lepo življenje imajo — toda
le kapitalisti in slavnostniki Klop-
pec. Vedno se kriči s prižnice in pri
vsaki drugi priliki ali nepriliki: daj
in daj! — Da, daj, ti ubogi trpin,
daj svojo kožo, nusi vendar en-
krat to proketo bisago! Bere se in
bere na tej in one strani, a ni de-
lavci stojno kot božji voleki in se
niti ne ganemo, da bi se združili v
organizacijo ter se zavarovali pred
večnim izžemanjem lakomnih lemu-
hov.

Vsak teden čitamo v našem
"Glasniku" kozjemu meketanju po-
dobne članke o socializmu. Mr. R.
S. bi boljše storil, da bi se povrnil
nazaj v staro domovno žabe lovit
ali krave past, če nam delavcem ne
zna kaj koristnejšega nasvetovati.
Njegov socializem v "Glasniku"
ni tak, da bi se mi mogli zanj ogre-
vati. Diši preveč po kapitalizmu in
farski bisagi! Seveda: čegar kruh
jem, tistega pesmico bom pel!

Naši silno bogati bakreni rudniki
so daleč okrog znani, in dotične de-
lnice so vsak dan dražje. Ugodne
prilike, ko so bile delnice še poceni,
niso zamudili kapitalisti, pač pa mi
ubogi trpini, ker nas nikdo ni na to
opozoril. — Kedo se organizira na
Calumetu in okolici? Kapitalisti!
Ti prav dobro uvidijo potrebo
združenja. Mi, katerim bi bilo to od
največje koristi, pa ne! Amalgama-
ted Mining Co. je prekupila rudni-
ke, — Tamarock Osceola vso Ke-
wenow County Owincy in druge
rudnike, — Calumet in Hecla dobi-
la je vrhovno oblast čez Alouer in
Centennial rudnike, — Woherine
in Mohawk bodo kmalu pod eno
oblastjo. Tako si ti mogočnejši de-
lajo gladko cesto. Kje pa si ti, ubo-
gi delavec? Povej nam, študirani
R. S.! To stvar razjasni svojim
tovaršem; kajti ista osoda kakor
mene čaka tudi Tebe; a kadar boš
prišel od tega spoznanja, bo že pre-
pozno.

"Glasnik" (posebno takrat, ko je
bil Luka v uredništvu) je pisal ta-
ke-le stvari: na Red Jacketu so se
hise pobarvale, — naš podpredsed-
nik je šel srne lovit, — naš pred-
sednik je šel na farmo seno sušiti,
— naš Luka je šel na "mirovno
konferenco" k škofu v Marquette
(radi Maričeta!); — nadalje, kako
se papežu slabo godi in koliko pre-
glavice mu delajo Francozi (takih
Francozov bi trebalo na Calumetu,
da bi malo osnažili!)

Mr. R. S. in pa "Glasnik", —
naznanita enkrat, kedaj je čas de-
lavcem, da napravijo konec nepo-
šteni igri sitih kapitalistov, ki nam
tako pičlo režejo krvavo zasluženo
košček kruha?

Kedo zmed čitateljev je že kedaj
videl v "Glasniku" natisnjeno n. pr.
to-le: "Znano je, da je Cox Mi-
ning Co. zboljšala plačo svojim de-
lavcem. Toda komu v korist? Ka-
pitalistom! Plača se je res zvišala

za 10%, — a po drugi strani
podražila so se živila in
druge življenske potrebe za 40%
na slabšem, kapitalisti pa za toliko
na boljšem."

Kaj takega se v "Glasniku" ni-
kdar ne čita. In zakaj ne? — Ne-
umno uprašanje! Posvetnemu in
cerkvenemu kapitalu ni prav, če se
začne delavec svojega pravega po-
lozaja zavedati.

Pa to še ni vse. Luka Klopčič
naveštal je (v fehtanju so katoliški
duhovniki pravi mojstri!) od ubo-
gih trpinov nekaj nad \$100.00,
— a v nedeljo, ko prideš v cerkev,
je tako mrzlo, da bi prste najraje
v usta nesel. Kje so oni dolarji? O,
ko bi se za nje vsaj greti, greti! —
In zopet kriči v spovednici: daj,
daj! Za vraga, kje bom pa jemal!
Delavci, stopite na lastne noge,
organizacija je nam prepotrebna,
— dosti dolgo nas že molzejo, —
čas je, da jim damo breco!

Pozdrav vsem delavcem v Ame-
riki in čitateljem "Glas Svobode",
in želim, da bi naš delavski list do-
bil mnogo novih predplačnikov, ter
da bi ga vsak delavec bral dvakrat
na teden.

Naročnik.

Joliet, Ill., 8. febr.

Tukajšna Ill. Steel Co. je — kar
je mogoče že znano — povisala z
novim letom dnevno plačo za 10c.
— V en žep noter, iz drugega pa
dvakrat, trikrat več! To je metoda,
ki je sicer plodna, a tolovaj-
ska, ima pa to dobro lastnost, da
zaziblje kratkovidnega delavca v
miren spanec, v katerem se mu
sladko sanja o "glinjivi dobrohot-
nosti" njegovih delodajalcev in o
svojem izredno "ugodnem" gmo-
tnem položaju! — Brivci so nas
"obrili" za 5c, razni trgovci sla-
bejo za 10c več kakor poprej, in si-
gurno je, da tudi mesarji niso za-
ostali; saj je "klanje" njihov posel.

Le tako naprej — saj neumen
delavec z denarjem ne ve kaj početi
in ga ne zna zapraviti!

Ker skubejo, brijejo in koljejo
že vsi, zakaj bi potem tudi katolški
duhovnik ne? Priznati se mora ce-
lo, da prekašajo ti vse druge v tem
"bogoljubnem" delovanju!

V nedeljo dne 22. januarja so
naš "gospod" oznanili s prižnice
svojim pobožnim dušicam to-le
veselo novico: "Veste kaj, ljubi fa-
rmani! Zda smo tako naredili, da se
meni plača povisa od \$800 letnih na
\$1000" — češ da z \$800 ne morejo
izhajati! Tako, dragi rojaki! Kako
moremo izhajati pa mi, ki s trdim
delom zaslužimo komaj po \$40 na
meseč, kar znaša na leto \$480. Pla-
čati moramo stanovanje, kurjavo,
preživeti ženo in pet do šest otrok.
— in vedno še zija požrešno žrelo
nenasitne farske bisage, in pograbi
to, kar nam je od pičlega zaslužka
še preostalo. Pri duhovniku pa vsi
ti zgoraj omenjeni stroški odpade-
jo, in z \$800 da ne bi mogel izha-
jati en sam človek, ki ima poleg
redne plače skoro še enkrat toliko
postranskih dohodkov za pogrebe,
krste, poroke itd. itd.?! Kje vendar
naj jemljemo denar? Ali kaj to
farje briga! Ti, delavce, jej sam
suhi kruh, za te je že dober, — mi
gospodje pa si moramo že kaj bolj-
šega privoščiti! — Tako si domi-
šljajajo naši prečastiti.

Nadalje so blagovolili "gospod"
izraziti svojo nejevoljo nad tem,
da zadnji čas premalo za cerkev
dajamo; in da se temu v okom pri-
de, moral bo odslej zanaprej vsak
fant, ki se poroči, darovati za cer-
kev (t. j. njemu) \$6, in za vsak
krst tudi \$6.

Vi božji pooblaščenici, ki se pre-
drznete nazivati Kristusove na-
menstnike, ali je Kristus tako delač?
Povejte mi, vi barantači, kedaj je
zahteval za svoje nauke denar?
Kristus je bil vesel, kadar je dobil
človeka, ki se je pridružil njegovi
armadi. Vi se pa veselite le tedaj,
če vam kdo vroš bisago polni. Fej,
binavci, ki krošnjarite s Kristusov-
imi nauki!

Da rojaki zvedo, kako nesramna
laž je to, če pravijo duhovniki, da
z \$800 ne morejo izhajati, bočem
jim površno izračunati, koliko ima-
jo Kristusovi namenstniki resničnih

letnih dohodkov, za katere nač-
revno ljudstvo oցiganijo (saj "za-
služijo" jih itak ne!). Računal
bom naje manj kakor več, da se ne
bo moglo reči, da so številke preti-
rane.

Redna letna plača znaša \$1000.
Naselbina, — kakor so Joliet, Cle-
veand, Pueblo, Calumet, — ima
gotovo 50 poročencev vsako leto.
Vsak poročni par plača \$17, to je:
\$10 nagrade duhovniku, \$1 za ma-
šo in \$6 za listine; to znesa na leto
okroglih \$850. Pri 50 mrličih na
leto (mrlič po \$11) "zaslužijo" \$550.
Ako se narodi v fari 100 otrok na
leto, dobi za vsakega \$6, kar mu
zopet prinese okroglih \$600. Pose-
bej za maše (navadne in črne) dobi
na leto svojih \$100, in ravno toliko
znašajo gotovo drugi manjši po-
stranski zaslužki (očenaši itd.) —
Ako vse te številke z redno plačo
vred lepo seštejemo, dobimo "ma-
lo" svotico \$3200 letnih dohodkov.
S tem zneskom seveda eden človek
nikakor ne more shajati, če še takó
"skromno" živi! Kdor se dosedaj
ni verjel, da so naši duhovniki res
uboge, našega usmiljenja vredne
pare, — naj verjame vsaj tem šte-
vilkam!

Kaj pa šele, če bi bil far ože-
njen! Za pet ran Krščevih, kedo
bi ga potem zalagal? T.eba bi mu
bilo najmanj \$100.000 letne pla-
če!

Rojaki, kateri ste tako nespamet-
ni, le dajajte mu še naprej in bo-
gatite ga. Saj Luckmannova banka
v Ljubljani ima še dovolj prostora
za ameriški denar!

Ljudje božji, kedaj se bode-
te vendar spametovali? Kaj pravza-
prav mislite? To ne more iti tako
naprej. Vzemite v roke dober časopis
ali pa podučno knjigo, in spre-
vidite boste, kakšen je dandanes
svet. Nevošljivost, sovraštvo in za-
hrtnost povsod! Za ljubi, dragi
dolar prevaril bi brat brata ali ga
celó do smrti pobil. Ne gleda se
več, kaj je moje, kaj tvoje, — naj
si bo že v zasebnem ali javnem živ-
ljenju.

Tej katoliški vzgoji, ki dela iz
ljudij hinavce, sužnje, in včasih
tudi krvoločno zver, treba biti en-
krat konec. Treba začeti novo. In
tisto novo je: — socializem.

Rojaki, stopite na noge in glas-
no zaupajte: "Naprej!" — a ne
nazaj v ono temno dobo, ko je ka-
toliška cerkev vihtela svoj grozni
boč nad vsem kristjanstvom ter po-
(Nadaljevanje na 5. strani.)

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse
tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edinó s tem namenom,
da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in
spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile.
Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim ro-
jakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življe-
nje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da
bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bo-
lezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo do-
vršili višje šole v Evropi in pridemo iz Vaših krajev. T. raj rojaki,
ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne po-
mišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite
nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam
bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se
pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moš-
kih moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh
vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo
tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah
od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim
se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglašiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi
lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem je-
ziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter nare-
dite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovcem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam,
da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in ta-
ko svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane
za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko
dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše
pijače, unijske smodke in gost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli!
Priporočam se vsem v obilni poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUSTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj
odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že
\$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem se naročim na delnic družbe "American Navigation Co" ter Vam zajedno pošljem
znesek \$..... kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti
vposlano svoto v celim znesku.

Ime

Ulica in št.

Mesto in država

Dne 190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Keweenaw, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Pomožni odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Oredni odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno določijo svoje dopise enotnemu tajniku.

Socijalizem z ozirom na cerkev in vero.

(Socijalistom okoli "Glasnika").

(Konec.)

Tu se je g. R. S. lotil vprašanja, ki tako rado muči katoliciste: "kaj bo s cerkvijo, kaj z duhovniki, kadar se sedanji kapitalistični sistem zamenja s socijalističnim?" To vidi mo, da se klerikalizem bori le za obstoj svojih klk, za cerkveno gospodstvo na kapitalistični podlagi, — a ne za splošno izboljšanje človeštva. Kaj bo — kaj bo? Pod socijalizmom bode vse človeštvo prešlo v eden sam razred: produktivni stan. Skupno (kolektivno) produciranje in razdelitev (distribucija) produkcije bode nadomestilo današnji profit-sistem. Vsak član socijalistične republike, ki bode po svoji zmoglosti in moči produciral ali proizvajal živilske potrebščine, bode istih tudi deležen. Največji sovražnik družabnemu sistemu pod socijalizmom bode brezdomstvo — lenuhi. To je človek, ki nič ne producira, nič ne dela, a vsejedno uživa sadove produkcije. Danes imamo dve vrsti takih lenuhov. Prvi so ljudje, kateri konsekvntno vsled kapitalističnega sistema in od tega odvisne nemoralne vzgoje ne morejo dobiti posla, ali jim pa mrzi vsako pošteno delo. Druge vrste lenuhi so pa ljudje v baržunih in svilah: plutokratje, milijonarji, kapitalisti itd., — sploh ljudje, ki niso črti z rokami niti z umom čisto nič udeležni pri produciranju; živé na stroške produktivnih slojev — proletarijata. K zadnji vrsti lenuhov zamoremo po vsej pravici pristeti tudi dober del naše čiste duhovščine. Kakšno koda pa ima proletarijat od teh ljudi? Nobene! Plačano, mezdno delavstvo mora poleg drugih pijavk rediti tudi te trote.

Pod socijalizmom bo pa drugače. Koreniti preobrat v gospodarskem sistemu bo prisilil lenuhe — bodisi v capah ali svilah — k delu, ako bodo hoteli biti člani človeške družbe, ali sploh imeti živilske potrebščine. In ali bi bilo potem postavano in pravično, da bi duhovniki imeli v tem izjemo — kakor pravi g. R. S. — in da bi se nadalje v socijalistični državi živeli na stroške drugih? Nikakor ne! Duhovnik bo moral biti udeležen pri produciranju ravnotako, kakor vsak drug delavec, ako ne bi drugače zmožen skrbeti za svoj del živilskih potrebščin.

Pristaviti pa moram tukaj, da izraz "skupna produkcija" ne pomenja, da bo moral vsak prijeti za kramp in lopato, dleto in kladivo, stroj itd. Ne. Izobraženi, duševno talentirani ljudje bodo imeli pro-

sto pot delati tudi s svojimi možgani, umom, v kolikor bo na korist človeški družbi. Umetnost v polnem obsegu te besede, ne bo imela niti najmanjših ovir pod socijalizmom. Šole in drugi zavodi za izobrazbo in strokovno vedo bodo imeli vse potrebne moči in sredstva na razpolago. In člani človeške družbe, ki bodo v tem smislu delali z umom in peresom, bodo ravno tako deležni živilskih potrebščin, kakor ostali producentje.

Cerkev in njeni uradniki pa nimajo v svojem bistvenem delovanju nobenega prostora na polju učenosti in znanstva, ki bi pospeševalo vseobčji človeški napredek. Ali naj cerkvene funkcije smatra mo za kako umentost? Ostanek staroveške teme in suženstva — nič drugega! Mase pa, katere se z duhom časa vedno bolj otrsajo ostarelega misticizma, bodo kmalu sprevidele tudi to, da naj se še tako goreče moli in prosi lesenega ali naslikanega boga, — kruha le ni, ako se ne gre na delo. Cerkev se torej nikakor ne da socijalizirati, naj klerikalni zafrački še tako o tem razpravljajo. — Dr. Janez Ev. Krek npr. pravi (po Lacordaire-ju), da ima socijalizem namen zboljšati telesno in dušno stanje ljudi. Kje je še ta klerikalni učenjak! Socijalizem nima nobenega namena reformirati človeštva! Ko bi socijalizem pripravljale reforme (in to so mislili vsi srednjeveški utopisti — da se celo Marks in sodobni socijalistični teoretiki), potem bi kajpada tudi cerkev lahko zamenila svoj plašč, a v jedru bi pa naravno ostalo vse pri starem. Toda temu ni tako. Na reforme ne smemo več misliti. Stari kapitalistični sistem s vsem sorodnimi pritlikinami se mora podreti od vrha do tal, in na njegovo mesto naj stopi nov družabni sistem — socijalistični sistem, v zmagosti in jedru drugačen, ki bo popolnoma spremenil tudi človekovo vzgojo. In prehod iz stare kapitalistične v socijalistično državo pomenja tudi padec cerkvene vlade, klerikalizma.

Da bi se pa s tem preobratom cerkvi godila kakšna krivica, o tem se misliti ni. Cerkev danes posedla isto gospodarsko stališče, kakor ostale kapitalistične korporacije in pod splošnim pritiskom socialne evolucije bode padla od naravne, ne pa človeške (umetne) sile. Poginila bo kakor pogine siv starec, ki se mora umakniti mlademu in čilemu bitju. Ob propadu kapitalističnih trustov in kapitalizma sploh dobi proletarijat v svoje roke tovarne, stroje in vse ostale velikanske tehnične naprave, ki omogočajo produkcijo, in katere je proletarec izumil s svojim umom in tokami. Nadalje zapadejo proletarijatu železnice, parobrodi, telegrafne in telefonske naprave, strokovni zasebni zavodi, razkošne palače itd. Zapadejo tudi cerkve in samostani. Cerkev ni danes nič drugega, kakor jeden velikanski trust; največji trust na svetu. Cerkev in drugih verskih zavodov pa ni zidal ta trust; zidalo jih je s lastnim znojem in žulji ljudstvo — proletarijat. Torej ima ljudstvo do njih popolno pravico, da

poljubno stori z njimi, kar boče. To je in ostane pribito, naj se katoliški reakcionarci še tako sklicujejo na "božje in cerkvene postavbe".

Kar pa g. R. S. v svojem "Socializmu" govori o "tiranstvu", katerega baje doživlja človeštvo, ko se odpravi cerkveni trust in farske bisage, pa ni nič drugega, kakor smešni bavljav, ki ima namen, postrašiti priproste ljudi. Tiranstvo! — Poleg vseh tiranov in človeških zverin v tisoč in tisočletni zgodovini narodov ima pač tudi katoliška cerkev svoj častni prostor. Za dokaz zadostujejo samo križarske vojne in španska inkvizicija; več ni treba.

Nadaljevanje s 4. strani.

ljubno razpolagala ne samo z našimi dušami, ampak tudi z našimi telesi, in pred katero so se strahu tresli tudi kralji in cesarji.

Naročite si list "Glas Svobode". Ta Vam bo vedno povedal resnico neustrašeno, ne meneč so za preganjanje od strani potuhujenih sovražnikov.

Vsem svobodomiselnim Slovencem srčen pozdrav!

M. P.

Misl.

Ko smo pa že pri vojni, pričakovali bi vsekako prej od rimskega papeža, da začne oznanjevati križarsko vojno proti nevernim (?) Francozom. Čikaški jezuitje, ki te dni nekaj strašijo s svojimi simpatijami, bi gotovo prvi odcepali pred Pariz. Kako ginljivo — pisal bi "Am. Slovenec" — je bilo videti služabnike božje, ko so v imenu Krista naskočili pariško parlamentarno poslopje in potem na trgu javno, vsemu svetu v svaričen vzgled, na gromadi sežgali francoske zakonodajce.

Okoli tisoč premogarjev je bilo ubitih in ranjenih zadnji mesec. To je del cene na premogu. Ljudstvo kupuje in žge premog, katerega se drži človeška kri. S krvjo se kuži — vsakdo se zgraža nad tem, a ko pridejo volitve, pa proletarijat še vedno glasuje za kapitaliste, kateri ubijajo premogarje. Delavci! Ali tako malo cenite svojo kri — svoje življenje?

Kapitalisti so milijonarji po bogastvu — po številu dolarjev. In milijonarji so tudi socijalisti — po številu razrednozavednih mož — mezdnih sužnjev, kateri prvem ustvarjajo denar. Naj milijoni proletarcev obrnejo svojo delavno moč v svojo korist — kapitalisti bodo "fuč" s svojimi denarnimi milijoni.

Konfuzna razprava "Socializem", s katero se peča znani R. S., je — hvala sv. Petki — končana. "Same time" sta se oglasila tudi dva preroka. Lee J. Spangler in Madame de Thebes, katera prerokujeta svetovno katastrofo za prihodnje leto: zemlja bode počila in požrla vso vodo pacifiškega in atlantskega morja. Istočasno uniči potres mesta New York, Boston in Chicago. — Vsi trije, oba preroka in "sociolog" R. S., računajo vsak po svoje, da je še veliko ljudi, ki se dajo potegniti...

Sodnik Henry v Montani pravi, da je osemurni delavnik, kateri je v veljavi po vsej imenovanej državi, protustavna naprava. Med tem ko se Henry opira na ustavo, pravi pa major McClellan: "To hell with the Constitution (k vragu z ustavo)!" Najlepša figura med našimi republikanci in kapitalisti je pa Simon Guggenheim v Coloradu, kateri je za pol milijona dol. kupil sedež v zveznem senatu.

Listu v podporo:

G. Osterman (ker sem v Chicagu naletel na dobre sodruga) 50c, J. Hoffman 50c, Paul Tavčar (ker se nisem hotel poročiti pri fari, pa mi vseeno dobro gre) 75c, ker so naši katoličani grozno "faus" 50c, Anton Bučar (ker so zopet jugoslovanske vesti prišle v listu na prejšnje mesto) 48c.

ISCEM rojaka Johna. Petrina pd. Kosmač na Rečici, Spod. Štajersko. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti. — Tomaž Žovle, P. O. Box 13, Mackay, King Co., Wash.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —
 Edini slovenski krojač v Chicagu naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravilo starih vse po zmerno nizkih cenah
 CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA, IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
 82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Največja slovanska tvrdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

Se priporoča vsem slovanskim društvom za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in drugih potrebščin. Izdelek je najfiniji in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Noštevilo zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Pišite v svojem jeziku po vzorce ali vzorčno knjico.

Slika predločuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. Te vrste ura stane le **\$14.00**

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St. Chicago, Ill.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
 Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

*) K tem spadajo tudi takozvani zločinci: tatovi, roparji, morilci itd. Vsi ti so žrtve krivičnega gospodarsko-političnega sistema človeške družbe. Kakor je pritisk ruskega absolutizma rodil metalee bomb, tako kapitalistična družba rodi vsak dan zločince, kateri so vsled neugodnih živilskih razmer prisiljeni k atentatom bodisi na imetje, bodisi na življenje svojega bližnjega.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Cerkev in država.

V Ljubljani je imel advokat dr. Novak več predavanj o razmerju med cerkvijo in državo s posebnim oziranjem na sedajni kulturni boj na Francoskem. Predavanje je bilo večinoma in jako podučeno. Morda bomo tudi mi pričeli v eni prihodnjih številke kratko vsebino tega predavanja. Da si je bil dr. Novak v svojih izjavah objektivni in se strogo držal resničnih, zgodovinskih podatkov, so vendar zagnali klerikalni listi velik hrup, zavijali resnico po jezuitsko, hoteč jo utajiti, lagali svojim pobožnim "bravcem" in končno tudi osebo predavateljevo nesramno napadali. — To tuljenje dokazuje, da katoliški mračnjaki ne prenesejo resnice in da se v tem in pri popolni nevednosti ljudstva najbolje počutijo. Vendar pa bo tudi v Avstriji prišlo prej ko slej do ločitve med cerkvijo in državo, ker bo priti moralo. Duh časa je močnejši nego odpor katoliške duhovščine. Avstrijski minister Marchet je pri razpravi o zvišanju duhovskih plač podal izjavo, ki je vzbudila splošno pozornost, začudenje in pri klerikalcih tudi strah. Izjavil je namreč, da je ločitev cerkve od države na Avstrijskem le upravljanje časa. Po poslanski zbornici so mogočno grmeli kliči: "Zahtevamo ločitev države od cerkve!"

V Žumberk

pride za notarja g. Hubert Zaveršnik. Prejšnji notar g. Ivan Gregorčič je lansko leto umrl vsled operacij na jeziku, kjer se mu je začel delati rak.

Zmrznul je

Ivan Korošec iz St. Vida nad Ljubljano na polju pri Trzinu. Najbrž je ponoči zašel glavne ceste v bližnjo vodo Pešato, iz katere je sicer prišel na suho, a ni znal priti zopet na cesto.

Detomori.

V Trstu so na cesti našli mrtvo truplo novorojenčka, zavito v zavoj. Otrok je bil prišel živ na svet.

Dvojni roparski umor.

V Lupoglavu na Hrvaškem so neznani roparji ubili žoletnega Pištolca in njegovo ženo ter ju potem oropali. Roparji so obema do cela razsekali glavi.

Pomiloščenje.

Cesar je pomilostil hlapca svakinje ljubljanskega škofa, Alojzija Župevca, ki je umoril svojo ljubico Nežo Mlakar — kakor smo svoječasno poročali — na ljubljanskem polju in bil obsojen na smrt na vešalih. Kasacijsko sodišče ga je obsodilo v letošnjo ječo s temnico vsako četrta leta, t. septembra vsakega leta bo pa zaprt sam in se postil ter ležal na trdem ložišču.

Proti bolgarskemu knezu

Ferdinandu so bile v Sofiji ponovno velike demonstracije. Na vojaštvo, ki je demonstrante razganjalo, so dijak in delavci streljali iz revolverjev in metali kamne. Knez, ki je odsoten, je baje dovolil, da se razglasi v Sofiji obsedno stanje.

Bolnišnico

za prostitutke zgradijo na Dunaju za 600.000 kron.

Umrl

je v Trebnjem g. Josip Malenšek, posestnik in gostilničar. Bil je blag mož, ki je revežem rad pomagal. V svoji mladosti je prehodil mnogo sveta, doživel marsikaj zanimivega in si pridobil široko obzorje in veliko praktičnih izkušenj.

Dvoboj med kapitantom in raznateljcem.

Ravnatelj tržaške navtične (pomorske) šole je izključil iz šole sina kapitana Kregliča. Kapitan je zahteval pojasnila. Pri tem sta se sporekla in ravnatelj je pozval kapitana na dvoboj. Kapitan je ravnatelja radi tega ovadil.

Farška bisaga na Ogerskem.

Premoženje katoliških škofij in samostanov na Ogerskem znaša po najnovejši statistiki: nadškofija v Ostrogomu 17 milijonov kron, nad-

škofija v Kaloči 13 milijonov, škofija v Velikem Varadinu 11 milijonov, v Vespričcu 9 milijonov, v Neutri 5 milijonov, itd. Razen tega ima 13 katoliških redov (to so, menihi in nune) 31 milijonov. Skupno premoženje znaša po statistiki 222.539.106 kron (v resnici pa mnogo več, ker katoliška cerkev une prav dobro denar prikrivati in se izdajati za največjo, usmiljenja vredno revico!) Reče se lahko, da znaša prava premoženja vseh škofov in redov vsaj se enkrat toliko, kakor so vredna posestva, ki jih je mogoče kontrolirati. In pri tem je dežela tako zanemarjena, da je sam tuceni minister grof Apponyi nedavno povedal, da 340.000 otrok sploh ne obiskuje šole. Treba bi bilo 4000 novih učiteljev, a denarja ni. Obresti onih 222 milijonov bi ravno zadostovale.

Hud mraz

vlada po vsej srednji Evropi in po vsej Avstriji. Na Češkem so zmrznile vse reke, in zlasti je občuten mraz na Ogerskem. V Trstu je radi mraza počivalo nekaj dni vse delo na prostem in zlasti v luki, ki je bila vsa pokrita z ledom. Na odprtih krajih je burja tako pihala, da je bilo sploh nemogoče priti naprej in da je vsakega na tla vrglo. Burja je napravila na strehah obilo škode. Mnogo ljudi je ponesrečenih: nekaterim so zmrznile roke, drugim prsti, zopet drugi so si pri padcu izvinili ali pa zlomili ude itd. Starokrajski listi poročajo, da že dolgo let ni bilo tako hudega mraza, kakor v letošnji zimi. Še celo v solnčni Italiji imajo hudo zimo, in lagune v Benetkah so zmrznile, kar se zgodi le v izredno hudih zimah. V Petrogradu na Ruskem morajo po cestah zažigati kresove, da se mihohodeče ljudstvo ogreje. Pravijo, da že 40 let ni bilo takega mraza.

Pokušen samomor v cerkvi.

V Mariborski frančiškanski cerkvi se je zgrudila na tla natakarija Marija Korošec. Izkazalo se je, da se je zastrupila. Zdravniki so jo rešili. Ta ženska se je že prej dvakrat poskusila na ta način usmrtiti.

Čuden "štrajf".

Iz okolice Zagorja ob Savi se poroča, da so začeli trije mežnarji štrajkati. Eden zahteva košnjo okoli cerkve in nekaj krompirja, druga dva enake stvari. Sakradibiks, gotovo so "hudobni" premogarji te pohlevne mežnarčke tako "pohujšali"!

Ali je treba?

V celjski okolici je umrl posestnik Kader. Pokojni je bil neoženjen in sploh velik čudak. Zapustil je lepo posestvo in 18.000 K gotovine. Sam si ni nikdar privoščil niti vrčka piva, štedil in hranil je — a za druge, ki se sedaj pripravajo za zapuščino.

"Medvedi in tigri

me zasledujejo in eksplozivni bom" — tako je upil neki "vač" iz Roguškega okraja na mestni stražnici v Mariboru. Mož je zblaznel. Bil je že dvakrat poprej v norišnici.

Zastrupili

so se s strupenimi plini v neki tovarni v Celovcu trije delavci; dva so rešili, tretji je umrl.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno veljaj to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

Organizacija je moč, s katero računajo vaši delodajalci.

Najnovejši in najcenejši
PISALNI STROJI
od \$12. — naprej. Najprilagodljivejši za privatno dopisovanje, posebno za one, kateri imajo slabo in težko čitljivo pisavo. Za razjasnila pišite na
JERSEY SUPPLY CO.
P.O. Box 34 Hoboken, N.J.

ROJAKI SLOVENCI

naročajte in čitajte novo obširno knjigo „ZDRAVJE“

Novih
50.000
iztisov.

Se zastoni
razdeli med
SLOVENCE.

KNJIGA „ZDRAVJE“

katera je ravno izšla od slavnega in obče znanega

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE

Knjiga je napisana v materinem jeziku ter obsega preko 160 strani z mnogimi slikami v tušu in barvah iz katere zamore vsaki rojak mnogo koristnega posneti, bodisi zdrav ali bolan.

Ona je najzanesljivejši svetovalec za moža in ženo, za deklico in mladeniča.

Iz te knjige boste razvideli, da je **Dr. E. C. COLLINS M. I.** edini kateremu je natanko znana sestava človeškega telesa, radi tega pozna vsako bolezen ter edini zamore garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni, bodisi akutne ali zastarele (kronične) kakor tudi vsake tajne spolne bolezni.

Čitajte nekaj najnovejših zahval s katerimi se rojaki zahvaljujejo za nazaj zadobljeno zdravje:

Ozdravljena: belega toka bolečin v maternici, križu in želodcu, neredne stolice in glavobola.

Cenjeni gospod Collins M. I.

Spoustovani gospod

Dr. E. C. Collins M. I.

Vam naznanjam, da sem popolnoma ozdravila po Vaših zdravilih, katera ste mi pošiljali. Sedaj ne čutim nobene bolečine več, za kar se Vam srčno (zahvaljujem.)

In Vam pošiljam tudi mojo sliko, ako jo hočete dati v Slovenske časopise, ter Vam ostajam do groba hvaležna Vaša

Agnes Gačnik

R. F. D. 3 Johnstown,

Pa.

Vam naznanjam da sem popolnoma zdrav in se Vam presrečno zahvalim za Vaša zdravila ki ste mi jih pošiljali in to Vam rečem, da takega zdravnika ga ni, kakor ste Vi in Vaša zdravila so res najboljša, ki so mi prav fino nucala. Jaz sem si dosti prizadeval pri družih zdravnikih, pa mi niso nič pomagali. Toraj, kateri ne verjame, naj se do mene obrne in jaz mu bodem natančno pojasnil, da ste vi res en izkušen zdravnik, da tacega nima več svet.

Toraj to pisemce končam ter Vam ostajam hvaležen do hladnega groba

Anton Mihelič

12 E. 39th Str. N. E. Clevelan, O.

Zatoraj rojaki Slovenci, ako ste bolni ali slabi ter Vam je treba zdravniške pomoči in da ne izdajte zastoni Vaš težko prisluženi denar, prašajte nas za svet predno se obrnete na kakega drugega zdravnika ali zdravniški zavod, ali pišite po novo obširno knjigo „ZDRAVJE“, katero dobite zastoni, ako pisnu priložite nekoliko znamk za poštino. Pisma naslavlajte na sledeči naslov:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute
140 West 34th Street
New York, N. Y.

Potem smete z mirno dušo biti prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja.

Za one, kateri hočejo osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 dopoldnan do 5 popoldnan. V torek, sredo, četrtek in petek tudi od 7—8 ure zvečer. Ob nedeljih in praznikih od 10—1 popoldne.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, stejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je prvi vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Njatero prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo ve, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji že 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slaminikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za moške obleke.

J. J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
598-600 BLUE ISLAND AVE.

T. B. ARNOS

GROCIERJSKA TRGOVINA

na debelo in drobno.
Sadje in zelenjava.

639 Blue Is. ave. blizu 20. ceste
CHICAGO, ILL.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

ROJAKI, NAROČUJTE SI

"GLAS SLOVENCE"

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk
Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.
Izvrstne smodke.
TELEFON ŠTEV. 777

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Edelweiss

[Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Nazdar rojaki!

Slovencem in drugim bratom
Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.
Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

PLJUČA.

Najvažniji organ v telesu so pljuča. Noben drugi ustroj človeškega telesa ni tako podvržen boleznim ko pljuča. Vsako zanemarjanje prehlajenja prisi, znači neko ranjenje pljučne mreže in poškodovanje nežnih delov tega organa. Vsaka pameten človek se mora varovati prehlada ter ga ne sme zanemarjati. "Varujte svoja pljuča", — to mora biti najvažnejša stvar za Vaše zdravje.

Severov Balzam ZA PLJUČA

je namenjen posebno zoper vse prsne in goltančne bolečine, kakor: prehlajenje, kašelj, zamolklost, vnetje pljuč in sapnika, oslovski kašelj, navduha, ter leži hitro vse bolečine v pljučih. Da svojem namenu ustreza, dokazuje sto svedoeb. Imejte polno zupanje v to zdravilo, ki je že veliko ljudi ozdravilo. Odlasati ni dobro. Cena 25c in 50c

Bilje in korenčki

Izabrani iz mnogovrstnih in dragocenih rastlin postanejo kemičnim procesom

Severov Življen-ski Balzam.

Te rastl. ne so skrbno sestavljene in so za to jakodelujoče pri leče nju pokvarjene prebave, zaprtja spl. h slabosti, in pri drugih boleznih k katerim so starejši ljudje fine konstrukcije nagnjeni.

Cena 75c.

Težka prebava.

Vsakemu, ki trpi na tej bolezni, gnjusi se jed. čim na njo pogleda. Moreta se rešiti teh neugodnih bolečin, kakor težka prebava, zopnost do jedi, grenak okus, kašelj, itd. če rabite primerno zdravilo, in to je sigurno

Severova Želodč-ni grenčec.

Cena 50c in \$1.00

Telesna poškodba.

Vsak tudi najpazlivejši človek izvini si včasih kak člen, ali se udari, ali mu oteče kak drugi del telesa dobi krč v roke, bodljaje, revmatizem ali neuralgijo. So ljudje, ki hitro in popolnoma ozdravili od teh bolezni, ker so rabili

Severovo Olje sv. Gotharda.

Cena 50c

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški na svet pošljemo na zahtevo vsakemu zastoj

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street,

Milwaukee, Wisconsin.

Priporočam vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažam pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navedila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijeke smodke na razpolago. Vsaemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena. Za obilen obisk se vljudno priporočam.

MOHOR MLADIC

617 S. Centre Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabave in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Zapomnite si.

Ves denar, ki ga vložite v naš zavod tam 12. januarja, obrestuje se od 1. t. m.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

Uradne ure od 9. predpol. do 4. popl. ob sobotah do 8 ure zvečer.

Varstveni zaklond presega čez pol milijona dolarjev.

Ustanovljena 1890.

RAZNO.

Prebivalstvo Združenih držav.

Število rojstev se je v Združenih državah v zadnjih 40 letih zmanjšalo za 25%, kakor prejšnja leta. To je posledica delonke v tem, da se ljudje ženijo preveč v poznih letih, deloma pa zato, ker ameriške žene ne ljubijo prevelikega božjega blagoslova na otrocih. Obe prikazni korenineta v enem in istem vzroku: namreč v nebrzdanem lovu po materijalnem dobičku, po bogastvu, in v nagnjenju po udobnosti in razkošnem življenju. Brez naseljevanja tujcev iz Evrope i drugih delov sveta bi prebivalstvo Združenih držav po številu nazadovalo.

Velika tovarna za porcelan zgorela.

Tovarno za porcelan "Imperial" v Trenton, N. J., eno največjih te vrste v Združenih državah, je požar dne 3. t. m. uničil. Škode je \$125,000.

Ameriški magnat in sv. Peter.

"Kako ste živeli?" — upraša nebeški vratar ameriškega milijonarja, ki je pravkar zapustil zemeljski raj in zahteval vhod tudi še v nebeški raj.

Obraz magnata se pri tem uprašnju nabuli, ker kaj takega vendar ni pričakoval. Končno mu odgovori: "Po nasvetu svojega advokata na taka uprašnja ne odgovarjam."

Vratar se namrdne. "Potemtakem" — mu odvrne — "je boljše, da se pomenite s svojim advokatom, in sicer čim prej, tem boljše za Vas. Advokat Vas pričakuje v sprejemni sobi spodaj."

Nato pritisne vratar na neki skrivni gumb, in vzpenjača, na kateri je stal milijonar, zdrkne v globčino, kjer je jok in skripanje z zobmi.

Pa se dajta!

Popotni človek gre skozi hosto, ki je last vojvode Norfolkkega. Vojvoda ga sreča in ogovori:

"Ali ne veš, potepuh, da hodiš po moji zemlji?"

"Tvoji zemlji?" — začudi se tujec. "Hm, ker nimam svoje, primoran sem hoditi po zemlji drugih. In kje si dobil to zemljo?"

"Dobil sem jo od svojih prednikov" — mu odgovori vojvoda.

"In kje so dobili zemljo Tvoji predniki?" — sprašuje potnik naprej.

"Ti zopet od svojih prednikov" — odgovarja vojvoda.

"In kje so jo dobili ti zadnji?"

"Tepli so se za njo."

"Potem pa le sem!" — pravi tujec jezno, vrže od sebe steklo, zavaha si rokave in reče: "in jaz pretepem zanjo Tebe!"

Vojvoda pa si potisne klobuk na glavo in jo urnih krač popiha v svoj grad.

Čuden časopis.

Chicaski "The Daily News" piše z dne 7. febr., da izhaja v mestu Postir na otoku Brac v Dalmaciji hrvatsko pisan časopis z imenom "Narod".

Časnik meri 35 palcev na širino in 45 na dolžino; pisan je z roko, ima samo eno stran, ter prinaša najnovejše novice kot naobrazbo in zanimivejšie dogodke iz življenja rojakov, živčih v Ameriki. Urednik mu je tamošnji učitelj, sodelavnik pa mestni očetje. Izhaja samo v enem iztisu, ki se prilepí na mestno tablo, in mimogredu čitajo odlomke; kdor ima pa več časa, pa prebere vsega. Izide vsak osmi dan, in stara številka je na tabli tako dolga, da se napiše nova. List nima trbenega nasprotnika in je najcenejši časnik na svetu, menda zato, ker — ne stane nič.

Pomanjkanje moških na Japonskem.

Po Ogerskem se potika več japonskih agentov, ki prigovarjajo mladeničem, naj se izselé na Japonsko, češ da vsled zadnje vojne manjka moških. Obetajo jim, da, ako se na Japonskem oženijo, dobe od vlade za vsakega sina \$20, za vsako hčer pa \$6. Stvar se je prijavila ogerski vladi, ki zasleduje te agente, ali so res poslani od japonske vlade, ali pa so sleparji.

Župnik poveril 100,000 K. Iz Budimpešte poročajo, da je

prijela policija na ukaz segedinske sodnije župnika Stefana Bartha, ki je obtožen, da je v ljudski banki, v kateri je bil član ravnateljstva, poveril 100,000 K.

Döller in njegova varovanka.

Dunajsko kasacijsko sodišče je razpravljalo dne 22. m. m. o ničnosti pritožbi župnika Franceta Döllera, ki je bil pri okrožni sodnji v Kremu obsojen na 3 mesece v ječo, ker je zapeljal svojo 16letno varovanko v nemoralna dejanja. Kasacijsko sodišče pa je župnikovo ničnostno pritožbo zavrglo. Döller je velik krščanski socialist.

Isgridi.

Radi povišanja cen kruha je prišlo na Španskem v Madridu do izgredov, pri čemur je bilo več oseb ranjenih. Oblastni je izdale stroge odredbe. Delavski del mesta je zaprlo orožništvo. Tudi v zbornici in v senatu se je razpravljalo o podraženju kruha. V senatu so nekateri senatorji in tudi finančni minister grajali postopanje lastnikov pekarn. (Samo "grajanje" prokleta malo koristi lačnim želodcem!) Madridski župan je izjavil, da bo energično postopal proti lastnikom pekarn, in ako bo treba, izda najstrožje odredbe. Finančni minister je zagotovil, da bo vlada v tej stvari podpirala župana.

Kdo je deležen prosperitete (blagostanja)?

Kapitalistični listi venomer zatrjujejo, da vlada v Združenih državah velika prosperiteta. A tega pa ne povejo, kedo ima od nje največ. — Po najnovšem poročilu ameriškega jeklenega trusta znašal je čist dobiček tega monopola v minulom letu nič več in nič manj nego \$156,619,441! Imejte! jeli delnic tega jeklenega trusta so torej izvlekli vsak delavni dan okroglo pol milijona dolarjev iz delavcev, kojih delavno moč so kupili za neznatno svotico. — Jako je torej dvomljivo, da bi jednako blagostanje kakor pri kapitalistih vladalo tudi pri delavcih. Kedo ima torej od toli hvalisane prosperitete dobiček?

V UVAŽEVANJE.

Iz urada blagajnika S. N. P. J.

Cen. gg. zastopniki krajevnih društev se resno opominjajo, da asesmente in druge denarne posiljave pošljejo kakor hitro mogoče na blagajnika, in nakaznice v to svrhu na tajnika S. N. P. J., da ne bo potem ovir pri sklepanju polletnih računov, ki morajo biti v redu do 1. marca t. l.

Dalje opetovano opominjam vse one člane, ki prejema jo čke ali menice v svrhu izplačila podpore, da iste *takoj zmenjajo*, a ne jih pri sebi nosijo po cele mesece; dotične plačane čke dobim namreč nazaj jaz in mi služijo kot pohotnica glede izplačanih podpor oziroma usmrtnin. Prosim torej!

Frank Klobučar,
blagajnik S. N. P. J.

Ali stanuješ v tuje hiši?

Kedaj se boš spametoval?

Jaz ti dokazem, da Ti za denar, kar si ga izplačal 10 let za rent, lahko nabaviš hišo v lepem kraju!

Oak Parku.

Kupi loto tamkaj, in ako hočeš potem hišo, jaz ti jo postavim. Cene lot: \$250, \$325, \$350, \$400, \$700.

Čez te lote gre elevator, in v 15 minutah si lahko pri City Hall v Chicagu.

Pridi in poglej mojo ponudbo; gotovo ne boš obžaloval. Saj ne zamudiš več, kakor eno uro in 5 centov te stane vožnja! Ali mi pa piši, kje stanuješ in jaz pridem k tebi na dom.

J. A. JOHNSON, lastnik,

Frank Gram pooblaščen agent.

184 La Salle st. (soba 1104),
Chicago, Ill.

Ne zamudi prilike!

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"GLAS SVOBODE."

Družba sv. Mohorja.

Čas je prišel, in književna družba sv. Mohorja v Celovcu spet vabi Slovence na naročbo svojih knjig, katere izda tekoče leto. Poleg častite duhovščine in vernih posvetnikov služi tej družbi vsi starodomovinski listi — razen socijalističnih — za reklamo. In kakor odmev — oglasili so se tudi vsi slovenski časopisi — katoliški in nekatoški (!) — v Ameriki in napravili nekaj ponižne reklame za Mohorjevo družbo. Bodi! Morda ne bo greh, če danes tudi mi posvetimo nekaj prostora tej družbi — in sicer ne z vabilom na naročbo knjig, marveč s kratkim ogledalom: kakšno korist in kakšen duševni užitek daje ta "veliki narodni kulturni književni zavod" našemu ljudstvu v Ameriki.

Družba sv. Mohorja je cerkvena bratovščina. Sam sv. (?) oče v večnem (?) Rimu so njenim članom dovolili nekatere odpustke, ako dotičniki zmoliyo vsak dan očenaš in česedenarijo s pristavkom: "Sv. Mohor, za nas Bogu prosi!" — Nadalje je Mohorjeva družba velikanška po številu svojih družstvenikov. Ima jih nadosemdeset tisoč. Izda vsako leto na tisoče iztisov slovenskih knjig in izdala jih je že nad milijon. To je družba sv. Mohorja.

No, odpustke in priprošnje sv. Mohorja drage volje prepuščamo pobožnjakom in licemerjem. Ne omarjaje nas tudi njena moč po številu udov. Nam se ne gre za številke; nam je le na tem, kakšne knjige, kakšno duševno brano nudi v nebo kovana Mohorjeva družba.

Družba sv. Mohorja navadno izda vsako leto štiri knjige, koledar in molitvenik. Knjige so več ali manj vredne. Kar je gospodarskih — umno poljedelstvo, sadjarstvo, čebelarstvo itd. — te se komaj zadovoljijo kmetiči v starej domovini. Ostale leposlovne knjige (povesti, pesni) so kaj suhoparne. Ne, katere ne obsejajo družega, kot samo otročarijo. Kar je pa nabožnih knjig (Zgodbe sv. pisma itd.), te pa sploh niso vredne, da jih prerežeš. Koledar — poleg kratkih leposlovnih, znanstvenih sestavkov in pesmic — navadno nima družega, kakor društven imenik in misijonska poročila. In slednjič še molitvenik! Če ne v drugem, v zdavanju molitvenikov si je družba sv. Mohorja lahko stekla koš lovork pri nebeskih patronih! Strah nas je, če pomislimo, s kolikim številom molitvenikov nas je že obsipal ta "slovenski kulturni zavod". V dobri kmetijski hiši na Slovenskem, katera je že star Mohorjan, jih ne zmanjka za deset bodočih generacij! Za tekoče leto nam pa ta bratovščina poleg drugih peterih obljublja tudi knjigo "Pamet in vera". Spominjam se še, ko sem pred par leti z velikim potrpljenjem čital prvi del te knjižure. Smelo lahko trdim, da poleg newyorških "Črnih bukev" ni še bilo v slovenskem jeziku knjige, ki bi tvorila večji korpus neumnostij, bagatel in blaznih fantazij, kakor ravno "Pamet in vera".

To je duševna hrana družbe sv. Mohorja.

In ta hrana stane samo en dolar. Pocen je, kajpada. Namen in delovanje te družbe je jasen. Družba sv. Mohorja ni bila, niti ne bo nikdar značilnica narodnih interesov — niti interesov slovenskega klerikalizma in s tisočnimi svojimi knjigami ljudstvo le poneumlja in fanatizuje; kaže mu tja nazaj — v dobo teme, suženstva in cerkvenega terorizma.

In to književno družbo naj ameriški Slovenci — to znoječe se delavsko ljudstvo — podpirajo z dolarji? Naročajo naj njene knjige? O slohi! — Nazadnjak je oni, ki to dela — velik nazadnjak, ki gunga še sto let odzad.

Za en dolar papirja, kolikor ga pošlje Mohorjeva družba, si ga lahko vsak v Ameriki veliko več nabavi in ni mu ga treba naročati iz Celovca. Komur pa že na vsak način dobro tekne mohorjanska duševna hrana, kot npr. naše častitej du-

hovščini in njej sličnim licemerjem, ki jo zadnje čase inserirajo v svojih časopisih — ta jo pa naj le uživa. Bog mu jo požegna!

Sodba angeškega politika o socijalizmu.

Keith Hardie, angleškimi političnim krogom dobro znani politik, je pred par dnevi na nekem političnem shodu v Londonu izrazil svoje nepristransko mnenje o socijalizmu takole:

"Pristaši socijalistične misli se množijo dnevno. Bojim se, da socijalizem prej ali slej dobi državno krmilo v roke. In temu se ni čuditi. Socijalizem si je ustvaril dobro temeljno podlago, ktera je privlačna sila za vse produktivne sloje. Pod to (socijalistično) silo bode padla britanska država, kakor je nekaj padlo mogočno rimsko cesarstvo.

Rim ni propadel vsled svoje zloglasne suženjske dobe, ampak utonil je v lastnem bogastvu, v kapitu, kateri je rodil neštete korupcije. Isto sliko vidim dandanes pod takozvanim kapitalističnim sistemom. Kolosalno bogastvo, katero je izžeto iz milijonov produktivnih ljudi, rodi brutalno silo; rodi vojne; rodi rop; terorizira politični tok; se roga zakonom. Poglejmo npr. našo Indijo. Uboji narod so z mečem vrgli ob tla in mu vzeli imetje — svobodo. Isto se godi v Novi Zelandiji in Avstraliji.

Kriza je neizogibna. Dobičkarški sistem, kakor je dandanes, ne more biti trajen. Delavstvo, katero je rojeno, da se poti in prestvarja narurne zaklade v milijone bogastva za privatno last, je po mojem mnenju na pravem potu pod socijalizmom. In če delavski razred danes ali jutri razbije železen oklep kapitalizma in postane sam gospodar položaja, bode to le končna zmaga teptanih slojev, ki so že stoletja v odprtem boju."

Naznanilo.

Slovensko narodno podporno društvo "Ilirija" štv. 38 v Kenoshi, Wis., prestavi svoja mesečna zbiranja na prvi torek v mesecu ob 1/28. uri zvečer v dvorani Louis Babzel, 24 Union st.

Ivan Kastelic, tajnik.

Popravek.

Med darovalci iz So. Chicago za Gregorčičev spomenik morala bi biti navedena tudi Fran Zaman in Fran Košič. Stavec ju je pa prekrstil v Zornana in Kosirja. Pri korekturi se je to prezrlo. Pomota je sicer malenkostna — "toda vsak ima rad svoje!"

Listnica uredništva.

Gg. dopisniki: Pride vse na vrsto. Radi pomanjkanja prostora ne moremo vsega naenkrat priobčiti. Zato prosimo potrpljenja. Nadalje tudi prosimo vse somišljenike po širni Ameriki, da nam vsako važnejšo novico, ki se zgodi v njih kraju, zlasti med vojaki, takoj blagovolijo sporočiti. Pri manjših novicah zadostuje samo par vrstic na dopisnici.

Kratko življenje iznajditeljev.

Resnica je, da mnogi veliki iznajditelji ne uživajo dolgega življenja. Smrt jih iznenadi kmalu potem, ko so uspeli s svojim delom in iznajdbami. Razvidno je torej, da so ti močje vse življenske sile porabili za svoje ideje, pozabivši, da človeški organizem pri tem trpi ravnotako, kakor vsak drugi stroj. Oni so takorekoč žrtvovali zdravje in življenje svojim iznajdbam. Drugi zopet žrtvujejo svojo moč businessu in drugim opravilom, ne meneči se za znamenja telesnega nereda. Kako lahko se potemtakem preze, da je naš tek, naša jakost pokvarjena in nevarna bolezen je lahko neizogibna. Uživatej takoj Trinerjevo ameriško grenko vino, in vaš telesni sistem stopi naenkrat v naraven tir. To zdravilo deluje direktno na prebavljajoče organe, čisti kri, jači mišice in živce ter nas stori zdrave in čile. Rabite ga v vsakem slučaju nerednosti v črevesju.

Dobiva se v lekarnah ali pa pri Jos. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"! Sodrugi, širite ga!

PRIJETNO ZIMSKO IN POMLADANSKO

vožnjo v Italijo in druge kraje ob adrijskem morju vam preskrbi stara izkušena

CUNARD LINE

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI
PARNIKI NA DVA VIJAKA
"CARPATHIA" 13,600 ton.
"SLAVONIA" 10,600 ton.
"PANNONIA" 10,000 ton.
"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri vam dajo potrebna navodila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Wilke
391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

Izkušen fotograf

Izdela najboljše različne slike.

Povečanje slik.

Gumbi s sliko.

Slike za posameznike, družine in otroke.

Vsaka velikost.

Vsaka kakovost.

Jamčenje za delo.

Primerne cene.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno šmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vešele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odzimate mnogo boleznj od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznj.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.